

دادبانت

انجمن علمی حقوق واحد خواران دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام

شماره سوم. سال اول. زمستان ۱۴۰۲

همسوبا جامعه....

بررسی راهکارها و چالش های مشارکت
سیاسی در انتخابات

دانشجویان حقوق برای موفقیت به چه مهارت هایی
نیاز دارند؟

داوری در قانون آیین دادرسی مدنی

فروش کاخ دادگستری توسط آرسن لوپن ایران

در قرارداد نویسی به چه نکاتی توجه کنیم؟

دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام

دادبان

انجمن علمی حقوق واحد خواران دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام

شماره سوم. سال اول. بهمن ماه ۱۴۰۲

صاحب امتیاز: انجمن علمی حقوق واحد خواران دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام
مدیر مسئول: دکتر احسان لطفی
سر دبیر: مهتاب رحمتی
ویراستار و تایپیست: زهرا حسن زاده، مهتاب رحمتی
هیئت تحریریه: سحر ظهیری، زهرا علیزاده
نویسندگان: فاطمه سادات جوادی، زهرا حسن زاده، فاطمه نیکدوست، زهرا سیار، نرجس السادات صفری، نفیسه قیاسی، کوثر محمودی، زینب سخاوتی، مهتاب رحمتی، سیده فاطمه نظری، ریحانه صالحی، زهرا علیزاده
طراح جلد و صفحه آرا: مهتاب رحمتی

با تقدیر و تشکر از:

دکتر مصطفی محسنی ثانی (مدیر گروه حقوق دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام)
مهندس مریم نخعی (کارشناس انجمن های علمی واحد خواران دانشگاه بین المللی امام رضا علیه السلام)

قابل توجه مخاطبان گرامی!
دغدغه مندان رشته های مختلف می توانند سوالات و موضوعات مدنظر خود را از طریق درگاه ارتباطی زیر با ما در میان بگذارند.
شنوای نظرات سازنده شما هستیم.

@dadban_lawjournal

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- ۱..... سخن نخست
- همراه با بزرگان
- ۲..... گذری به زندگی دکترسید حسین صفایی
- علمی_ تخصصی
- ۶..... امضاء الکترونیکی
- ۹..... قراردادهای الکترونیکی
- ۱۱..... میانجیگری در قانون آیین دادرسی کیفری
- آموزش و کاربرد
- ۱۴..... دانشجویان حقوق برای موفقیت به چه مهارت هایی نیاز دارند؟
- ۱۶..... داوری در آیین دادرسی مدنی
- مصاحبه
- ۱۹..... بعد از قبولی آزمون وکالت چه در انتظارمان است؟
- آگاهی بخشی
- ۲۴..... نکات مهم در قرارداد نویسی
- همراه با جامعه
- ۲۶..... چالش ها و راهکار های مشارکت سیاسی آگاهانه در جمهوری اسلامی
- فرهنگی
- ۲۸..... معرفی کتاب
- ۲۹..... معرفی فیلم
- چاشنی حقوقی
- ۳۰..... فروش کاخ دادگستری توسط آرسن لوپن ایران

سخن نخست...

اینبار کم خودمانی تر...

سه شماره منتشر شد و شما در ابتدای این مسیر، نشریه نوپای دادبان را همراهی می‌کنید... گروه نشریه دادبان گسترش بیشتری پیدا کرد و همچنان در تلاشیم با محدودیت‌هایی که بود و همچنان نیز هست به سمت ارتقاء سطح علمی و فرهنگی هر چه بیشتر گام برداریم. از مخاطبانی که در این شماره به ما پیوستند و همراهانی که از پیش شماره نشریه حمایتشان را دریغ نداشتند نهایت تشکر را داریم و امید داریم مطلوب نظرتان واقع شده باشیم و امیدواریم با صبوری و همراهی صمیمانه‌تان به سطح مورد انتظار مخاطب و تیم پر تلاش نشریه دست یازیم.

بی شک راه بسی طولانیست و ما برای رسیدن به سطوح بالاتر بیش از پیش به همراهی و نظرات سازنده‌ی کلیه علاقه‌مندان حوزه‌ی پژوهشی، شما خوانندگان گرامی و همچنین کلیه اساتید محترم گروه حقوق خواهیم بود. شماره سوم نشریه دادبان با نهایت احترام تقدیم شما عزیزان میگردد، امید است گامی به سوی اعتلای علمی و فرهنگی برداشته باشیم.

با سپاس
مهتاب رحمتی
سردبیر نشریه دادبان

همراه با بزرگان

دکتر سید حسین صفایی
فاطمه سادات جوادی
دانشجوی کارشناسی فقه و مبانی حقوق

سیدحسین صفائی (زاده ۱۳۱۲ در قزوین) حقوقدان، فقیه، نویسنده، مترجم و استاد دانشگاه است. ایشان عضو پیوسته فرهنگستان علوم بوده و ریاست شاخه حقوق این فرهنگستان را بر عهده دارند، همچنین سابقه ریاست دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران را نیز در کارنامه خود دارند.

ایشان در سال ۱۴۰۲ در کنار ۱۱ چهره برجسته علمی کشور، موفق به دریافت نخستین «نشان عالی دانش» گردیدند (این نشان که یک نشان ویژه و مشترک بین دو دانشگاه تهران و علوم پزشکی تهران است به دانشمندان و اساتیدی که دارای مرجعیت علمی باشند اعطا می‌شود).

ایشان ابتدا در مدرسه الطفاتیه قزوین که مدرسه ای دینی بود و سپس در حوزه علمیه قزوین به تحصیل پرداختند و پس از آن بدلیل تحصیلات حوزوی، در دانشکده منقول و معقول یا همان الهیات امروزی دانشگاه تهران پذیرفته شدند و مدرک تحصیلی مقطع کارشناسی خود را اخذ نموده و در سال ۱۳۳۱ از دانشگاه تهران در رشته الهیات فارغ التحصیل شدند و پس از آن به دلیل علاقه به کارهای علمی تصمیم به تحصیل در رشته حقوق و قضا گرفته و بلافاصله در رشته حقوق دانشگاه تهران پذیرفته شدند و توانستند به واسطه معلوماتی که از مباحث فقهی و الهیات دارند به رتبه برتر در دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران در رشته خود تبدیل شوند. ایشان در سال ۱۳۳۴ برای ادامه تحصیل به فرانسه مهاجرت و در دانشکده حقوق پاریس به تحصیل پرداختند و موفق به اخذ دکترای حقوق خصوصی در فرانسه شدند.

مشوق ایشان برای مطالعه تطبیقی دکتر حسن افشار استاد حقوق تطبیقی دانشگاه تهران بودند.

در زمان تحصیل ایشان در فرانسه دو نوع دکترای وجود داشت:

الف) دولتی: اصولاً برای فرانسوی ها بود اما معدودی از ایرانی ها هم می‌توانستند بگذرانند. "دکتر صفائی با استفاده از بورس دولت ایران موفق ب تحصیل در این مقطع شدند."

ب) دانشگاهی: اخذ این نوع مدرک برای غیر فرانسوی ها راحت تر بود.

دکتر سید حسین صفائی برای پایان نامه خود در مقطع دکترای در دانشکده حقوق پاریس فرانسه درباره حقوق اسلام و کشورهای اسلامی مقالاتی را تألیف می‌کنند که توانست در همان سال برنده جایزه علمی لوآر فرانسه در رشته خود شده و چاپ شود.

در سال ۱۳۴۴ به ایران بازگشتند و با رتبه استادیاری عضو هیئت علمی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران شدند. سپس در سال ۱۳۸۳ با درجه استادی علم حقوق بازنشسته شدند.

همچنین ایشان بعد از انقلاب به مدت ده سال ریاست موسسه حقوقی تطبیقی دانشگاه تهران را که با تلاش دکتر حسن افشار تاسیس شده بود را برعهده داشتند.

● تصویر: آیین بزرگداشت دکتر سیدحسین صفائی در قزوین

ایشان در سال ۱۳۵۳ به عنوان وکیل پایه یک دادگستری و همین طور سرپرست بخش تحقیقات دفتر خدمات حقوقی بین المللی بوده اند و همچنین در پرونده های مطروحه در دعاوی ایران و ایالات متحده نیز همکاری کردند. از طرفی از سال ۱۳۷۱ به عنوان عضو کمیته علوم انسانی فرهنگستان علوم و رئیس دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران نیز فعالیت کرده اند. طبق مصاحبه ای که یکی از دانشجویان ایشان با دکتر صفایی داشتند مدت تدریس ایشان اینگونه توصیف شده است: "به روش خطابی تدریس نمیکنم بلکه روش آمریکایی سوال و جواب را می‌پسندم و برای دانشجویانم ارزش و احترام قائلم و در هر موقعیتی ب سوالات درسی دانشجویانم پاسخ میدهم." و همچنین ایشان خود را فردی معرفی کردند که معتقد به عدالت در نمره گذاری هستند و همیشه سعی کردند حق کسی را تضعیف نکنند.

آثار تألیفی و تحقیقی دکتر سید حسین صفایی عبارتند از:

- ۱- حمایت محجورین در حقوق تطبیقی (به فرانسه)
 - ۲- مفاهیم و ضوابط جدید در حقوق مدنی (۱۳۵۵ ش)
 - ۳- نهادهای اساسی در حقوق ایالات متحده آمریکا (ترجمه ۱۳۵۰ ش)
 - ۴- حقوق ایالات متحده آمریکا (ترجمه، ۱۳۶۹ ش)
 - ۵- نظامهای بزرگ حقوقی معاصر (ترجمه با همکاری دکتر عزت الله عراقی و دکتر محمد آشوری)
 - ۶- حقوق خانواده (جلد اول، با همکاری دکتر اسدالله امامی، ۱۳۷۰ ش).
- استاد صفایی در مصاحبه ای به دانشجویان توصیه کردند که "به تدریج و با دقت درس بخوانید و سوال کنید. به گفته استاد تعلیم و تربیت بنده در دانشکده الهیات در دوره تعلیم و تربیت درس خواندن مثل غذا خوردن است همانطور که نمیشود غذای یک ماه را به یکباره خورد درس چند ماه را هم نمیتوان یک یا چند روزه خواند. پرسشگر باشید و به یک کتاب اکتفا نکنید و همیشه به خداوند توکل داشته باشید."
- دکتر صفایی بزرگترین دستاوردهای خود را خانواده، کتابها و تحقیقات و دانشجویانشان دانسته اند.

سوابق تحصیلی دکتر صفایی عبارت است از:

- دکترای حقوق خصوصی با ارائه پایان نامه ای تحت عنوان «حمایت محجورین در حقوق تطبیقی» از دانشگاه پاریس (۱۳۴۴)،
شهادتنامه های دکترای حقوق قضایی از دانشکده حقوق دانشگاه تهران (۱۳۴۰)،
کارشناسی ارشد حقوق تطبیقی از دانشکده بین المللی تطبیقی شهر استراسبورگ (۱۳۴۲-۱۳۴۴)،
کارشناسی حقوق تطبیقی از دانشکده حقوق دانشگاه پاریس،
کارشناسی آکادمی حقوق بین الملل لاهه
مدرک تخصصی دوره حقوق انگلیس از دانشگاه کمبریج (۱۳۵۶).

علمی-تخصصی ◀◀

امضاء الکترونیکی ◀◀

قراردادهای الکترونیکی ◀◀

میانجیگری در آیین دادرسی کیفری ◀◀

امضاء الکترونیکی

فاطمه نیکدوست
زهرا حسن زاده
دانشجوی کارشناسی حقوق

امضاء بخش مهمی از شخصیت و اعتبار حقوقی، تجاری و حتی هنری شخص است و برای اعتبار بخشیدن به مهم ترین اسناد بین المللی تا یک کارت تبریک وجود آن ضروری است، به همین دلیل یکی از موضوعات مهم در باب بررسی تشکیل قرارداد های الکترونیکی (قرارداد هایی که با استفاده از وسایل الکترونیکی همچون تلفن و تلگرام و... در محیط یا شبکه و یا با استفاده از ایمیل منعقد می شود) موضوع امضاء الکترونیکی است. امضا الکترونیک از جهت احراز هویت طرفین در محیط سایبر حائز اهمیت فراوان است و به عبارت دیگر امضاء یک سند مهم ترین دلیل انتساب مفاد سند به ممضی و نشان دهنده ی پذیرش و قبول محتویات و مندرجات سند توسط متعاملینی است که ذیل آن را با رضایت امضا کرده اند، که باعث متعهد شدن آنها به تمام آثار و جنبه های سند یا قرارداد است و موجب تحقق معامله می شود. به همین دلیل پیش نویس قراردادی که متن آن مورد توافق طرفین قرار گرفته است اصولاً تا زمانیکه امضاء نشده نسبت به طرفی که آن را امضا ننموده فاقد اثر خواهد بود.

از همین رو از جمله مهم ترین عواملی که باعث اعتبار قرار داد یا هر سند دیگری می شود صحت انتساب آن به صادر کننده آن سند یا قرارداد است که در حال حاضر با توجه به فراگیر شدن تجارت الکترونیک امضا الکترونیکی همسان با امضا دستی مورد پذیرش نظام های حقوقی مختلف قرار گرفته است امروزه با گسترش روز افزون تجارت الکترونیک نمی توان از اهمیت امضاء الکترونیک چشم پوشی کرد در نتیجه برای ایجاد اطمینان در افکار عمومی نسبت به این نوع تجارت آنچه به عنوان عامل اصلی در خصوص صحت انتساب به صادر کننده آن نقش مهمی را ایفا می کند امضا الکترونیکی است پس باید این موضوع مورد بررسی جدی قرار بگیرد.

تاریخچه

در سال ۱۹۹۶ م سازمان ملل متحد در کمیسیون حقوق تجارت بین الملل قانون نمونه ای در باب تجارت الکترونیک تدوین کرد. در ماده ۷ این قانون نمونه امضاء الکترونیکی واجد شرایط دارای همان آثار و ارزش اثباتی امضاء سنتی شناخته شد. اما در سال ۲۰۰۱ م قانون جداگانه ای درباره ی امضاء الکترونیکی در ۱۲ ماده به تصویب رسید.

در حقوق فرانسه نیز در ۱۳ مارس سال ۲۰۰۰ مجلس قانون گذاری این کشور قانونی برای پذیرش امضاء الکترونیکی تصویب شد. شایان ذکر است که کشور ما نیز قانونی شامل ۸۱ ماده تحت

عنوان تجارت الکترونیک در ۱۷ دی ماه ۱۳۸۲ گردید که در ماده ۲ این قانون به امضا الکترونیکی اشاره شده است.

معنی و مفهوم

امضاء به معنای پایان رساندن یا نافذ دانستن امری در عالم خارج است.

اما امضاء الکترونیکی هر علامتی است که شناسایی امضا کننده داده پیام را امکان پذیر بنماید، به عبارت دیگر هر گونه تصدیقی است که به شکل الکترونیکی ایجاد شده باشد که می تواند یک علامت، رمز، کلمه و... باشد.

آیا امضاء الکترونیکی همان امضاء دیجیتال است؟

امضای دیجیتال نوع پیشرفته و کاربردی تر از امضای الکترونیکی است به عبارتی امضای الکترونیکی مفهومی وسیع دارد که ممکن است شامل عکس امضای دستی، صدای ضبط شده و حتی فرایندی مثل تیک زدن باشد؛ اما امضای دیجیتال مبتنی بر علم رمزنگاری است و با کمک برنامه تغییرات ریاضی به شکل رمز در آمده و هویت امضا کننده را تصدیق می کند. از مزیت های امضای دیجیتال می توان بالا بودن ضریب اطمینان آن را نام برد چرا که در مقایسه ی امضای دیجیتال با سایر امضا های الکترونیکی، امکان جعل و سوء استفاده کمتر است.

تغییر بعدی در آن داده های پیام قابل تشخیص باشد. یک امضای پیشرفته دارای امنیت بالاتری نسبت به امضای ساده است.

روش ایجاد امضاء الکترونیکی

برای ایجاد این نوع امضا از علم رمزنگاری استفاده می گردد به طوری که امضا به صورت یک الگوریتم بی معنا در آمده که آن را کلید می نامند. این الگوریتم ها می تواند متقارن یا نامتقارن باشد که اگر متقارن باشد به آن کلید خصوصی می گویند و اگر نامتقارن باشد به آن کلید عمومی گویند.

صدور گواهی امضاء الکترونیکی

یکی از سوالاتی که ممکن است در باره امضاء الکترونیکی پیش آید این است که چه تضمینی درباره هویت امضاء کننده وجود دارد؟ در پاسخ به این سوال باید گفت خود امضاء الکترونیکی به تنهایی تضمین کننده هویت امضا کننده نیست بنابراین نیازمند به یک مرجع ثالث هستیم.

در کشور ما متقاضیان ابتدا به سایت مرکز صدور گواهی الکترونیکی مراجعه کرده و بعد از ثبت نام اقدام به ثبت درخواست گواهی الکترونیکی می نمایند. در پایان سایت به متقاضیان یک رسید با کد رهگیری داده که افراد با این مدارک و مراجعه به یکی از دفاتر اسناد

امضاء الکترونیکی ساده

مانند امضای یک سند و ارسال یک کپی اسکن شده بوسیله حساب ایمیل، نام کاربری و رمز عبور، یا پذیرش شرایط و ضوابط یک وب سایت است. پیوند منطقی بین حساب ارسالی (آدرس ایمیل) و امضا وجود دارد. با این حال، در واقع ثابت نمیکند که امضا کننده واقعی چه کسی است. این دسته، پایین ترین سطح امنیت را ارائه میدهد.

امضاء الکترونیکی پیشرفته (مطمئن)

این امضا که در بند ک ماده ۲ قانون تجارت الکترونیک تعریف شده است درجه ی بالایی از اطمینان را فراهم می سازد که امضا متعلق به شخص مورد نظر است و در جریان انتقال نیز تغییری نیافته است. البته برای این که این امضا را مطمئن بنامیم باید دارای شرایطی باشد که عبارتند از:

- ۱- مختص به فرد امضا کننده باشد؛
- ۲- به وسیله امضا کننده و یا تحت اراده انحصاری وی صادر شده باشد؛
- ۳- هویت امضا کننده داده پیام را معلوم نماید؛
- ۴- با داده های پیام امضاء شده به گونه ای مرتبط باشد که هر

قابلیت استناد به امضاء الکترونیکی

امضای الکترونیکی از نظر حقوقی همان جایگاهی را دارد که امضای دستی دارد اما باید توجه کرد که باید ویژگی های امضای دستی مانند منحصر به فرد بودن ، تعیین هویت و امکان ممیزی ، عدم امکان جعل توسط دیگران و سایر مواردی که برای صحت یک قرار داد نظیر قصد، رضایت و اهلیت و... نیاز است را داشته باشد.

منابع:

- ۱- کتاب امضا الکترونیک محمد کی نیا
- ۲- مقاله امضا الکترونیک جمشید نور شرق
- ۳- مقاله بررسی وضعیت صدور گواهی امضاء الکترونیکی ایران و اهمیت آن به عنوان یکی از زیرساخت های فنی و حقوقی مهم در توسعه خدمات الکترونیکی حجت اله خاکباز- علی وظایفی شهریور- عیسی نجفی

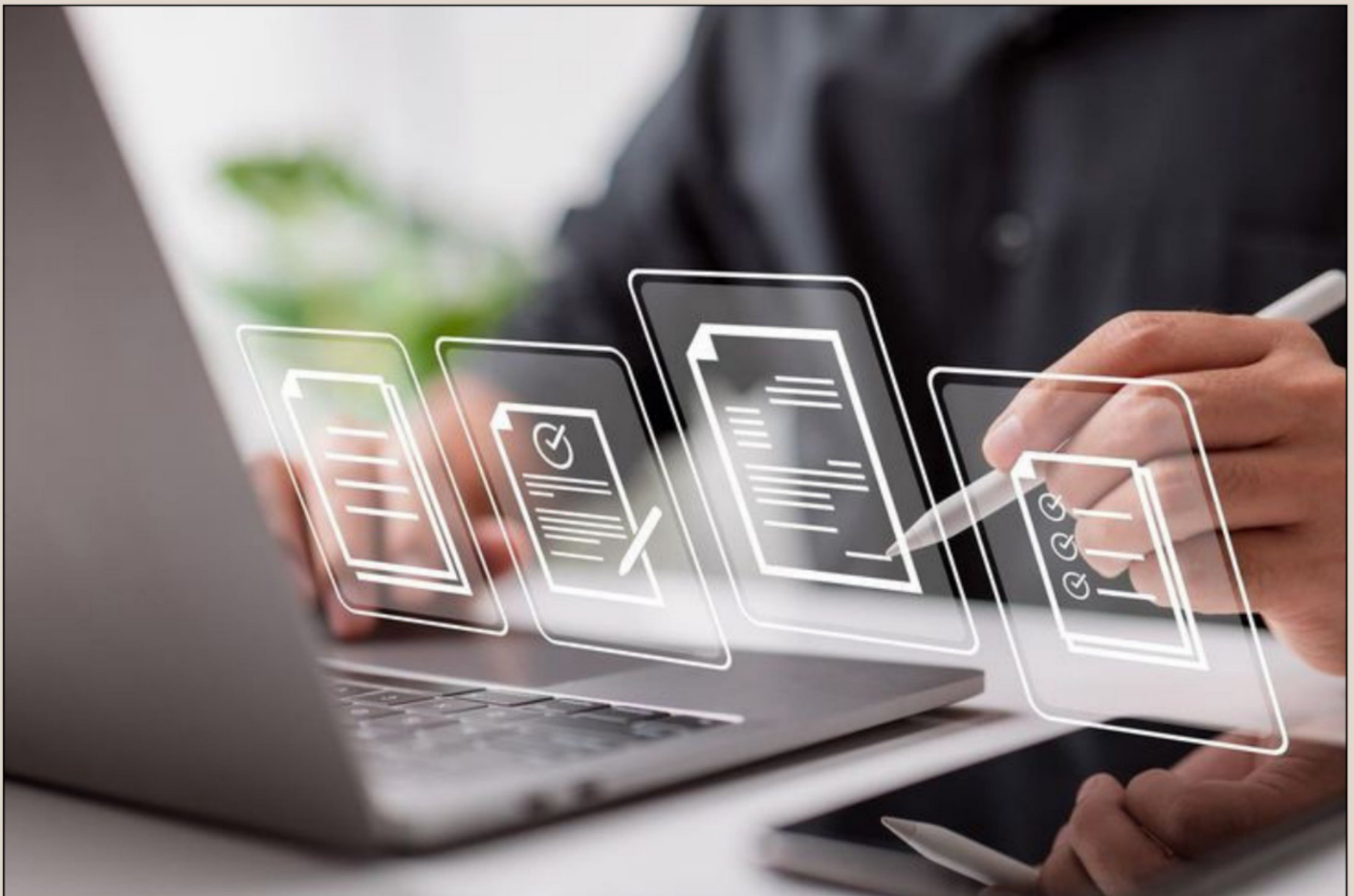
رسمی گواهی امضا الکترونیکی خود را دریافت خواهند کرد. البته باید افزود این گواهی اگر چه به اطلاعات الکترونیکی اعتبار می دهد ولی اجباری به گرفتن آن نیست.

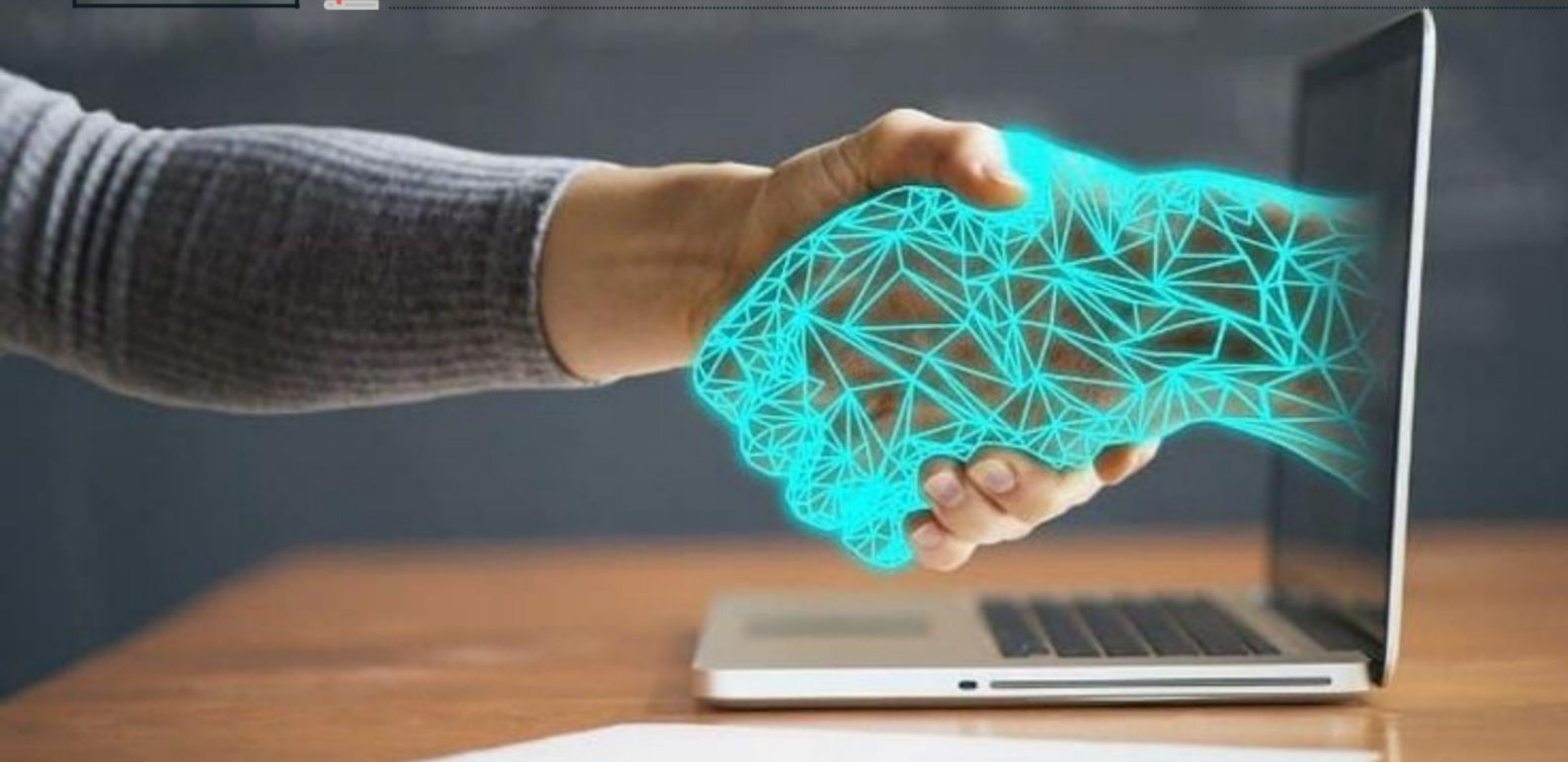
مزایا و معایب امضاء الکترونیکی

در دنیای پر مشغله امروز امضا الکترونیکی سبب تسهیل امور قرارداد ها شده است. با استفاده از این امضا طرفین نه تنها می توانند به آسانی از آن بهرمند شوند بلکه از دیگر مزیت های مهم آن مثل کاهش هزینه ها بهرمند می شوند چرا که دیگر لازم به حضور فیزیکی نیست، این امر نه تنها هزینه ها را کاهش می دهد بلکه باعث سرعت تجارت در سطح جهان می گردد. علاوه برآن یکی از مهم ترین مزیت هایی که این امضا دارد داشتن ضریب اطمینان بالا است چرا که به نوعی نشان دهنده اصالت هویت تصدیق کننده آن است .

از دیگر مزیت های برجسته ی این امضاء، پشتوانه حقوقی و اعتبار آن بوده که به موجب قانون تجارت الکترونیک به رسمیت شناخته شده است.

در کنار مزیت های زیادی که این امضا دارد نباید از معایب آن غافل شد. استفاده از این امضا در بستر اینترنت بدون مسئول یا سیاست گذاری خاصی در کنار امکان هک شدن پیام و امکان جعل شدن امضا های الکترونیکی غیر مطمئن از خطراتی است که این امضا را تهدید می کند.

قراردادهای الکترونیکی

زهرا سیار
نرجس السادات صفری
دانشجوی کارشناسی حقوق

در سال های گذشته که رسانه ها و وسایل ارتباط الکترونیکی به شدت امروزه مورد استقبال و استفاده عموم افراد قرار نداشت انسان ها برای برقراری تعهد آن را بصورت کتبی می نوشتند اما با گذر زمان و در عصر حاضر با پیشرفت تکنولوژی در رسانه، به مرور قرارداد های الکترونیکی جایگزین قرارداد های کتبی شد.

در بند "ص" ماده ۲ قانون تجارت الکترونیک، قراردادهای الکترونیک این طور تعریف شده است: "ایجاب و قبول راجع به کالاها و خدمات بین تامین کننده و مصرف کننده با استفاده از وسایل ارتباط از راه دور". به بیان ساده تر این قراردادها که امروز به جهت در بر گرفتن بخش وسیعی از تجارت و معاملات از اهمیت ویژه برخوردارند قراردادهایی هستند که با استفاده از ابزار الکترونیکی ایجاد و امضا میگردند.

تجارت الکترونیک (Electronic commerce) یعنی انجام تمام فعالیت های تجاری اعم از فرایند خرید و فروش یا تبادل محصولات، خدمات و اطلاعات از طریق شبکه های رایانه ای و اینترنت، با مطالعه دقیق این تعریف متوجه اهمیت و نقش پر رنگ قراردادهای تجاری میشویم چراکه امروزه با گسترش تجارت الکترونیک نیازمند آشنایی با قرارداد الکترونیک و قوانین آن هستیم.

اوصاف معاملات در فضای مجازی

- الکترونیکی بودن نحوه اعلان اراده ها شکلی از اشکال انعقاد قرارداد محسوب میشود که تناقضی با ماهیت اصول صحت قرارداد ندارد.
- در قانون مدنی و یا قوانین خاص، دیگر مقررات خاصی برای تنظیم قرارداد الکترونیک پیش بینی نشده است ولی با استنباط واستدلال از قواعد و اصول حاکم بر حقوق قراردادهای مقایسه نحوه انعقاد اینگونه قراردادهای با قراردادهای سنتی و تامل در طبیعت ساختار ابزار و محیط الکترونیکی میتوان خصوصیات عمده معاملات الکترونیکی را تعیین نمود و باعث شناخت بهتر جوانب حقوقی قرارداد
- و تحلیل دقیق آثار ناشی از آن شد.
- الحاقی بودن قراردادهای الکترونیکی**
- قراردادی که در محیط الکترونیکی صفحات وب منعقد میشود از جمله قراردادهای الحاقی محسوب میشود؛ زیرا فروشنده کالا و خدمات خود را توأم با اطلاعات لازم و شرایط عمومی در صفحه اینترنتی خود به نمایش میگذارد.
- عدم حضور فیزیکی طرفین در قرارداد الکترونیکی از راه دور برای انعقاد قرارداد اصولا حضور فیزیکی طرفین ضروری نمیشود،

طرفین میتوانند از هر جایی و هر زمانی بواسطه های مختلف اراده های خود را بهم رسانده و موجب ایجاد قرارداد بشوند. اصولا به قراردادهایی که طرفین در حین انعقاد قرارداد حضور فیزیکی متقابل در یک جلسه رو در روی هم ندارند و مانع مادی معینی موجب عدم ایجاد رابطه فیزیکی و یا رابطه ذهنی و فکری متقابل، گردد قراردادهای از راه دور گفته میشود.

اصل رضایی بودن قراردادهای الکترونیکی

اصولا در حقوق ایران لزوم تبعیت از شکل معینی از تشریفات از شروط صحت قرارداد نمیباشد چنان که قانونگذار ایران در ماده ۱۹۱ صراحتا به آن اشاره میکند عقد محقق میشود به قصد انشاء به شرط مقرون بودن به چیزی که دلالت بر قصد کند لذا طرفین در انعقاد قرارداد در انتخاب نحوه اعلام اراده خود آزاد هستند.

جنبه ی بین المللی قراردادهای الکترونیکی

قراردادهای الکترونیکی به اعتبار صفت "بین المللی" شبکه اینترنت، جنبه فرامرزی دارد؛ زیرا صرف نظر از مرز و محل جغرافیایی، ورود به آن برای هر شخص امکان پذیر است و محیطی آزاد تلقی میگردد، چنانکه قانونگذار در تفسیر قانون تجارت الکترونیکی به لزوم توجه به خصوصیت بین المللی اشاره کرده است. بنابر ماده ۳ قانون یاد شده در تفسیر این قانون همیشه باید به خصوصیت بین المللی، ضرورت توسعه هماهنگی بین کشورها در کاربرد آن و رعایت لزوم حسن نیت توجه کرد. در این راستا میتوان گفت که قانونگذار ایران در تدوین و تصویب قانون تجارت الکترونیکی عملا به جنبه بین المللی قراردادهای الکترونیکی در عرصه قانون تجارت الکترونیکی توجه خاصی نموده است.

مزایای قرارداد الکترونیک

۱- کم شدن هزینه های مالی: با حذف واسطه هایی مانند بانک و مشاور املاک و ... عملا بسیاری از هزینه های تنظیم قرار داد حذف میشود. به همین خاطر در حال حاضر مزیت اقتصادی قرارداد های هوشمند اهمیت خیلی زیادی پیدا کرده است.

۲- صرفه جویی در زمان: وجود واسطه ها در مسیر انجام معاملات به جز هزینه مالی هزینه های زمانی نیز به دنبال دارد. میدانیم که مراجعه به بانک و دفاتر اسناد و ... برای تاییدات مختلف اموری زمان ر است که می تواند فرایند تنظیم قرارداد و انجام معامله را به شدت آزار دهنده بکند.

قراردادهای هوشمند با ویژگی مهمی که دارند فرایند انجام معاملات را به جای چند روز به چند دقیقه تبدیل کرده اند.

۳- امنیت بالای معاملات: اشتراک اطلاعات در بستر بلاک چین از امنیتی غیر قابل تصور برخوردار است به دلیل خاصیت رمزگذاری و شبکه ای بودن این بستر از امنیت بالایی برخوردار است.

معایب قراردادهای الکترونیکی

فقر مقرراتی در حوزه قراردادهای هوشمند: یکی از مهم ترین ایرادات استفاده از قراردادهای هوشمند در سراسر دنیا عدم وجود سیاست گذاری قانونی مشخص است. عدم وجود چارچوب قانونی در این حوزه سبب میشود نقاط تاریک و مبهم انجام این معاملات خودنمایی کند. همچنین در صورت بروز اختلافات حقوقی به عنوان یک واقعیت غیر قابل انکار در همه قراردادهای تعیین تکلیف اختلاف و داوری درباره آن به شدت مشکل خواهد بود.

به طور کلی مزایای قراردادهای الکترونیکی در عصر حاضر بیشتر از معایب آن است و پیش بینی میشود در آینده ای نه چندان دور جایگزین قراردادهای کاغذی شود.

و این دستاورد، نیازمند غنی شدن قوانین می باشد که امید است هرچه زودتر به آن پرداخته شود.

منابع

۱. شرط قصد و ابراز صحیح آن در قرارداد الکترونیکی از منظر فقه اسلامی / محمد علی خادمی کوشا
۲. بررسی فقهی و حقوقی ماهیت بیع در فضای مجازی / مهدی محمدیان امیری، علیرضا عسگری، سید محمد مهدی احمدی، سیدعلی عابدیان
۳. تشکیل قرارداد در فضای سایبری مقدمه ای بر حقوق تجارت الکترونیک / ماشالله بنانیاسری
۴. قرارداد های الکترونیکی / مجید صفوی، صالح یمرلی

میانجیگری در آیین دادرسی کیفری

نفیسسه قیاسی
دانشجوی کارشناسی حقوق

در سال های گذشته که دادگستری عمومی تشکیل نشده بود و قدرت مرکزی وجود نداشت، ریش سفیدها نسبت به حل مشکلات اقدام کرده و دعاوی را برطرف کرده و به داوری و حل و فصل اختلافات می پرداختند با گذشت زمان به دلیل افزایش پرونده های کیفری و همچنین حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات نهادی به نام میانجیگری در سال ۱۳۹۲ وارد قانون آیین دادرسی کیفری گردید. این قانون با الهام از آموزه های جرم شناسی، واکنش اجتماعی، میانجیگری کیفری را با هدف قضازدایی و حل و فصل توافقی اختلافات ناشی از جرم در ماده ۸۲ پیش بینی کرد و آیین نامه اجرایی آن نیز در سال ۱۳۹۴ توسط رییس قوه قضاییه به تصویب گردید و در مهرماه ۱۳۹۵ توسط هیات وزیران مورد اصلاح و تصویب واقع شد.

بودن تحقیق از شاکی و متهم است مگر در جرایم قابل گذشت که به آنها در صورت امکان و با رعایت مقررات مواد ۸۲ الی ۸۵ این قانون به صورت توافقی رسیدگی میشود و بازپرس در این جرایم مکلف است سعی در ایجاد صلح و سازش و یا ارجاع امر به میانجیگری نماید.

استفاده از میانجیگری در ماده ۱ قانون آیین دادرسی کیفری اشاره شده است اما آنچه که میانجیگری را به عنوان یک نهاد جدید التصویب از سوی قانونگذار بیان داشته ماده ۸۲ همین قانون است. این ماده در خصوص مهلت دادن به متهم برای بدست آوردن گذشت شاکی یا جبران خسارت ناشی از جرم است. در تبصره ی ماده مذکور بازپرس نمی تواند میانجیگری کند اما می تواند از دادستان تقاضا نماید.

در میانجیگری باید حقوق بزه دیده و متهم رعایت شود و جوهر اصلی میانجیگری توافقی طرفین است بنابراین تازمانی که طرفین

امروزه یکی از راه حل های جایگزین حل و فصل اختلافات و کاستن از حجم پرونده های کیفری و جلوگیری از اطاله دادرسی، ارجاع امر به میانجیگری است. در سیستم دادرسی کیفری، مقام های قضایی و پلیسی، مرجع رسیدگی می باشند و این امر در صلاحیت اختصاصی حاکمیت بوده و شخص دیگری صلاحیت دخالت در آن را ندارد.

به طور کلی میانجیگری روش یا آیین حل اختلافات بدون دخالت دستگاه دادرسی بوده که طی آن شاکی و متهم با مدیریت فرد میانجیگر در خارج از محیط دادگاه در خصوص علت جرم به وجود آمده، آثار و نتایج برجای مانده از جرم و همچنین راه های جبران خسارات به وجود آمده با شاکی و متهم گفتگو و در صورتی که منجر به صلح و سازش بشود، تعهدات و حقوق طرفین توسط فرد یا موسسه میانجیگر تعیین می گردد. در ماده ۱۹۲ قانون آ.د.ک به میانجیگری اشاره شده و گفته شده اصل بر غیر علنی بودن

دیدار کند و بدون مراجعه به دادگاه و هزینه و اتلاف وقت به هدف خود برسد.

ب) بزهکار تشویق می شود که به مسئولیت ناشی از جرم و وارد ساختن آسیب واقف آید.

ج) فرصتی فراهم می آید که بزه دیده و بزهکار به برای جبران خسارت توافق کنند.

انواع میانجیگری:

۱. میانجی ارزیابانه
۲. میانجی تسهیل گرانه
۳. میانجی تغییردهنده
۴. میانجی به همراه داور
۵. میانجی گری مغرضانه

شرایط میانجیگری:

بر اساس ماده ۷ این آیین نامه، میانجی گر می تواند از میان معتمدان محلی یا دانش آموزان رشته های مختلف با اولویت مددکاری اجتماعی، علوم تربیتی، روانشناسی، جامعه شناسی، حقوق و فقه و مبانی حقوق انتخاب شود. همچنین به موجب ماده ۱۰ این آیین نامه، میانجی گر ها باید از میان کسانی انتخاب شوند که دارای شرایط زیر باشند: وثاقت؛ تابعیت جمهوری اسلامی ایران برای میانجی گری در مورد اتباع ایرانی؛ فقدان سابقه محکومیت مؤثر کیفری و حداقل ۲۵ سال تمام شمسی.

راضی نباشند، رجوع به مرحله میانجی گری کیفری امکان پذیر نیست. اما نکته مهم این است که با توافق متهم به عبارتی متهم می پذیرد که جرمی انجام داده و می خواهد آثار آن را برطرف کند و تا زمانی که نپذیرد، میانجی گری کیفری معنا ندارد. نکته ای که وجود دارد این است که در جرائم تعزیری درجه ۶ تا ۸ که امکان مهلت و ارجاع به میانجی گری در آنها وجود دارد، ممکن است قابل گذشت یا غیر قابل گذشت باشد اگر جرم قابل گذشت باشد و شاکی گذشت کند تعقیب، موقوف شده و قرار موقوفی تعقیب صادر می شود ولی اگر جرم غیر قابل گذشت باشد و شاکی گذشت کند یا خسارت او پرداخت شود یا راجع به پرداخت آن توافق حاصل شود و متهم فاقد سابقه کیفری باشد، مقام قضایی می تواند پس از اخذ موافقت متهم، قرار تعلیق به مدت ۶ ماه تا ۲ سال صادر کند.

از جمله دلایلی که میانجیگری در قانون پیش بینی شده است: ۱. هزینه مناسب و فرایند کوتاه ۲. توافق طرفین و سازگاری آنها

میانجی گری کیفری فرایند سه طرفه ای است که فارغ از تشریفات معمول در فرایند کیفری بر اساس توافق قبلی شاکی - بزه دیده و متهم - بزهکار شخص ثالثی به نام میانجیگر به منظور حل و فصل اختلافات و مسائل ناشی از ارتکاب جرم آغاز می شود. این میانجی می تواند شخص حقیقی یا حقوقی باشد. در میانجیگری باید توجه داشته که میانجیگر یا میانجی نظر خود را به بزه دیده تحمیل نمی کند و تصمیم گیرنده نیست. در حقیقت خود این دو هستند که طی جلسات متعدد دیدار و گفتگو مستقیم یا غیر مستقیم به یک راه حل در خصوص اتفاقات مطرحه می رسند.

بطور کلی روش میانجیگری اهداف ذیل را شامل می شود:

الف) بزه دیده این امکان را می یابد با بزهکار در زمینه ای با اختیار

در صورت موافقت مقام قضایی با درخواست ارجاع امر به میانجی‌گری، مدت میانجی‌گری سه ماه می‌باشد. این موضوع بیانگر این است که قانونگذار میانجی‌گری را فرآیندی می‌داند که به یکباره حاصل نمی‌شود و محتاج به زمان و برگزاری جلسات توسط افراد متخصص و باتجربه می‌باشد. البته مدت مذکور در خصوص میانجی‌گری در صورت اقتضا برای یک بار و به میزان مذکور قابل تمدید است. یعنی حداکثر مهلت درخواستی ارجاع امر به میانجی‌گری ۶ ماه و این مدت دیگر قابل تمدید نیست.

آیا گذشت نزد میانجی باعث سقوط دعوی عمومی میشود یا خصوصی؟ یا هر دو؟

در جرایم قابل گذشت به نظر می‌رسد چون جنبه خصوصی بر جنبه عمومی آن غلبه دارد، این غلبه به جنبه عمومی هم سرایت کرده و هم دعوی عمومی و هم خصوصی را ساقط می‌کند.

آیا میانجی‌گری راهکاری برای کاهش هزینه‌ها است یا خیر؟

مطابق با قواعد میانجی‌گری، هزینه میانجی‌گری شامل هزینه اداری مرکز داور و حق الزحمه میانجی است. حق الزحمه میانجی نیز جز در مواردی که طرفین طور دیگر توافق نمایند بر حسب ساعت کار تعیین می‌گردد.

سرعت و هزینه کمتر میانجی‌گری از مزایای این روش حل اختلاف نسبت به فرایند داور و اقامه دعوی در دادگستری است. در واقع میانجی‌گری می‌تواند یک شغل جدید در حیطه امور قضایی و حقوقی به حساب بیاید به طوریکه فرد نیاز به دانش حقوقی خاصی نیز ندارد.

کلام آخر

هر چند که از زمان پیشین در قوانین عرفی ایران چه از نظر مذهبی و چه اخلاقی در همه جرایم فرهنگ میانجی‌گری به شکل‌های مختلف وجود دارد سیستم عدالت کیفری در جهت تحقق نظام عدالت ترمیمی به تدریج به سمت میانجی‌گری پیش رفته که نهادهای چندسویه است در توجه به جامعه، بزهکار و بزه دیده می‌خواهد نظم را در جامعه برقرار سازد و بزهکار را اصلاح و خسارت بزه دیده را جبران کند.

میانجی‌ها تضاد را به عنوان واقعیت زندگی که اگر به‌طور صحیح مدیریت شود می‌تواند برای طرفین منفاعی به دنبال داشته باشد در نظر می‌گیرند. منافع اختلاف شامل فرصت برای تجدید روابط و ایجاد تغییرات مثبت برای آینده است.

باید در نظر داشت که آشنایی به ویژگیهای فرهنگی و استفاده از سازوکارهایی

که برای حل مناقشه و میانجی‌گری در هر فرهنگی وجود دارد، می‌تواند در موارد میانجی‌گری بسیار تعیین کننده باشد.

منابع:

۱. جایگاه میانجی‌گری در دادرسی کیفری/ فرشید صوفی، سعید افراسیابی
۲. عدالت ترمیمی/ هوارد زهر
۳. عدالت ترمیمی - محمد امین نور بخش و سمیه والی زاده
۴. میانجی‌گری کیفری - مجتبی راستاد

وظایف میانجیگر

۱. طبق ماده ۱۵ یکی از وظایف میانجیگر این است که در اسرع وقت بعد از اینکه موضوع به موسسه ارجاع شد شروع جلسات میانجی‌گری را تا قبل از اتمام مهلت‌های معین شده توسط قاضی انجام دهد و گزارش عملکرد خود و اظهارات طرفین و نتیجه آن را صورت‌مجلس نماید.

۲. در صورتی که ضروری باشد میانجیگر می‌تواند از اعضای خانواده، دوستان، همکاران، همسایگان و سایر اشخاص در صورت تشخیص میانجیگر یا تقاضای هر یک از طرفین به طوری که حضورشان در جلسات مفید باشد دعوت به حضور می‌شود.

۳. میانجیگر نباید اطلاعات و اسراری که از طرفین دعوی به دست می‌آورد را فاش نماید و در واقع مسئول حفظ اطلاعات است.

۴. دریافت یا وعده دریافت هر گونه مال، وجه، منفعت یا امتیاز از طرفین اختلاف توسط میانجیگر به جز در موارد قانونی ممنوع می‌باشد.

۵. در صورتی که سازش حاصل نشود طرفین مجدداً به به مرجع قضایی ارجاع می‌شوند

۶. میانجیگر در پایان جلسات میانجی‌گری باید نتیجه جلسات را در صورت مجلس قید نماید و مشروح توافق طرفین را با ذکر کلیه جزییات، تعهدات و حقوق مکتوب نماید به امضای طرفین برساند.

اختیارات میانجیگر

۱. میانجیگر می‌تواند بنا به تشخیص خود در صورتی که شخص کمتر از ۱۸ سال سن دارد از مدرسه و سایر سازمانها دعوت به همکاری کند.

۲. میانجیگر می‌تواند استناد و مدارک مورد نیاز را از طرفین مطالبه کند البته طرفین در ارائه مدارک مختار هستند.

دعای قابل ارجاع به میانجیگر

بنا بر ماده ۸۲ ق.ا.د.ک جرایم قابل ارجاع میانجی‌گری می‌باشند که اولاً مجازات قانونی آنها تعزیرات درجه ۶ تا ۸ باشد و ثانیاً مجازات آنها قابل تعلیق باشد یعنی تعلیق اجرای مجازات و اقدامی ارفاقی نسبت به بزهکاران کم خطر برای تشویق جهت برخورداری آنها از ارتکاب مجدد جرم است به این صورت که اجرای تمام یا بخشی از مجازات آنها با رعایت شرایط قانونی معلق می‌گردد.

دانشجویان حقوق برای موفقیت به چه مهارت هایی نیاز دارند؟

مهتاب رحمتی

دانشجوی کارشناسی حقوق

در شماره های پیشین در مورد اهمیت فن بیان در حقوق و شغل وکالت و همچنین شیوه های کسب این ویژگی صحبت کردیم.

در این شماره به یکی دیگر از روش های کسب مهارت و افزایش توانمندی دانشجوی حقوق خواهیم پرداخت.

شبیه سازی شده)، قرار بگیرید. برای بسیاری از دانشجویان، در طول دوران تحصیل، این تنها راهی است که می توانند عملکردی حقوق دان گونه داشته باشند. موت کورت اولین فرصت برای تمرین استدلال در مورد یک پرونده در برابر قاضی است.

این تمرین را دو گروه در مقابل هم به عنوان خواهان و خوانده انجام می دهند.

شرکت در دادگاه تمرینی مهارتی تخصصی است که طی آن هر گروه تلاش می کند آن دفاعیه ای را بیابد که ساده به دست نمی آید اما در نهایت قاضی را مجاب می کند به نفع آن ها رأی دهد. این مهارت نیازمند استفاده از زبانی رسمی و حقوقی است.

این تمرین برای بهبود آن دسته از مهارت ها نیز سودمند است که می توانند در هر قدم از زندگی قابل اعمال باشند، مهارت هایی نظیر تحلیل و تفسیر وقایع، ارائه استدلال درست در دفاع از موضع شخصی و داشتن اعتماد به نفس در صحبت کردن در برابر عموم.

در حالی که این تمرین به طور عمده در دانشکده ی حقوق اتفاق می افتد، ممکن است بتوانید فرصت تجربه ی رقابتی آن را بیابید و نیز نماینده دانشکده تان در سطح ملی شوید. این فرصت، به خصوص وقتی در موقعیتی نادر و در برابر یکی از قضات عالی رتبه دست می دهد، می تواند تجربه ای کاملاً هیجان انگیز باشد.

مکزی کامن برنده جایزه ی امسال سیتی اسکالرز موت این خیال را به واقعیت رسانده است: «موت کورت وادار کرد که آموخته های کلاس درس را لمس کنم و به آن بیندیشم. در موضوع غرق شوم و قصد واقعی پژوهشگران و قضات از آن را درک کنم. دانشی که من در مورد موضوعات خاصی داشتم در آزمون های میان ترم نیز به من کمک کرد: در این آزمون ها می توانستم به قضیه ها و مقالات علمی بیشتری ارجاع دهم تا به استدلال هایم جذابیت بیشتری دهم.»

اولین تفاوت میان شاگرد اول بودن و تحصیل در رشته ی حقوق میزان پژوهش مستقلی است که مورد نیاز است. تنها مشغله ی شما، به عنوان محصل رشته ی حقوق، صرفاً خواندن مطالب کتاب های درسی نخواهد بود، بلکه باید به تحلیل پرونده های حقیقی بپردازید، قوانین را بیاموزید و مقالات علمی استادان را بررسی کنید. باید در کنار جمع آوری واقعیات و نظرات از منابع گوناگون، دیدگاه شخصی خودتان را شکل دهید و مشخصاً بی نظر نباشید!

برای یافتن چنین منابعی شما ممکن است مدت زمان زیادی را برای یافتن منابع آنلاین در کتابخانه یا پشت لپ تاپتان سپری کنید. اما به یاد داشته باشید در رشته حقوق کمک چندان از گوگل بر نخواهد آمد، مطالب درج شده در سایت های مختلف ممکن است توسط هر شخصی با هر سطح اطلاعات تهیه شده باشد و هیچ تایید علمی نداشته باشند به همین خاطر از همان ابتدای راه برای کسب اطلاعات در موضوعات مختلف ترجیحاً از مقالات و سایت های معتبر استفاده کرده و نسبت به صحت سنجی مطالب درج شده در اینترنت حتما اقدام کنید. دانشگاه ها هزینه های زیادی میکنند تا دسترسی دانشجویان به پایگاه های کلیدی داده، مانند سیویلیکا و نومگز را تضمین کنند. کتابدار دانشگاهتان میتواند در استفاده از این پایگاه ها شمارا راهنمایی کند. همچنین میتوانید با راهنمایی اساتید خود به پژوهشگری ماهر مبدل شوید و بیاموزید که بهترین منابع برای این کار کدام اند، چگونه بر منابع مسلط باشید و سوابق سیر تحقیقاتتان را برای خودتان نگه دارید.

این مهارت ها زمانی اهمیت خود را نشان می دهند که شما در مواجهه با فعالیت فوق برنامه بعدی، همچون مسابقات موت کورت (دادگاه

میتوان در زمره ی مهم ترین حوزه هایی دانست که دانشجویان حقوق در سطح بین المللی در آن به رقابت برخاسته و قابلیت ها و توانمندی های علمی و دفاعی خود را در محک آزمون قرار می دهند.

مشارکت دانشجویان حقوق در موت کورت های بین المللی فرصت بسیار مناسبی را در اختیار آنان قرار می دهد تا آموخته های حقوقی خویش را در قالب هنر سخنوری و تنظیم لایحه ی کتبی به نمایش در آورند. (بخشی از دیباچه کتاب هنر استدلال، کریستوفر کی؛ ترجمه میلاد گازرانی و علی مسعودیان)

موت کورت را میتوان "تمرین عدالت" و "مشق دادرسی عادلانه" نامید. در حقیقت ایفای نقش دانشجویان در سه موضع پژوهشگر، دادستان و وکیل مدافع، می تواند هر یک از موثرها را زیننده عنوان "سرباز عدالت" بنماید. سربازی که نه آنچنان در خدمت متهم است که مأموریت خطیر خویش را فدای اثبات بی گناهی متهم به هر قیمت و از هر شیوه ممکن بنماید. و نه آنکه به عنوان دادستان فقط در جستجوی اثبات مجرمیت متهم برآید و فرض بی گناهی وی را کاملاً به بوته ی فراموشی بسپارد. موثر به واقع در هر مقام و موضعی سرباز عدالت است. عدالتی که چشمانی باز، فکری مستقل و قضاوتی بیطرفانه می طلبد.

• دکتر سید قاسم زمانی

استاد دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی

دانشجویان شرکت کننده، در کنار وکلا و قضات مطرح در حوزه های مختلف حقوق، کار می کنند تا چیزهایی درمورد آرای دادگاه ها و آماده کردن مدارک پرونده بیاموزند. این فرصت ها تجربه ای کاری از زندگی واقعی را پیش روی دانشجویان می گذارد. این کار علاوه تقویت رزومه ی آن ها باعث افزایش اعتماد به نفس آنان نیز میشود.

موت کورت های ملی

اگر در چند سال گذشته از اساتید خود در مورد مسابقات موت کورت سوال می کردید کمتر کسی با این عبارت آشنایی داشت اما در سال گذشته دانشگاه های زیادی در سراسر کشور مانند دانشگاه علامه طباطبائی، دانشگاه شیراز و به ویژه در استان خراسان و در شهر مشهد اقدام به برگزاری مسابقات موت کورت نمودند، دانشگاه هایی نظیر دانشگاه فردوسی، دانشگاه آزاد اسلامی و... دانشگاه بین المللی امام رضا (ع) نیز به عنوان اولین برگزار کننده ی مسابقات موت کورت در سطح کشور افتخار آن را داشت که در بخش مسابقات علمی جشنواره بین المللی حرکت حائز رتبه گردد. پس از گذشت دو سال از اولین برگزاری مسابقات موت کورت با استقبال روز افزونی از جانب دانشجویان و دانشگاه های مختلف قرار گرفته است که خود گامی بلند در راستای پیشرفت علمی و عملی دانشجویان خواهد بود.

موت کورت های بین المللی

شصت و یک سال پیش در ۱۹۶۰ میلادی اولین موت کورت ملی به افتخار قاضی "فیلیپ جساپ"، قاضی شهیر بین المللی در آمریکا برگزار شد. از سال ۱۹۶۸ این مسابقه، جنبه ی بین المللی یافت. جهان از آن زمان تا امروز در امر شبیه سازی رسیدگی های قضایی و داوری بین المللی رشد و توسعه ی حیرت انگیزی را شاهد بوده است. حقوق بین الملل عمومی، داوری تجاری بین المللی، حقوق بین المللی کیفری، حقوق بشر دوستانه بین المللی، داوری سرمایه گذاری، حقوق بین الملل رسانه، حقوق بین الملل فضا، حقوق بین الملل خصوصی، حقوق مالکیت فکری، حقوق هوائی و ... را

داوری در آیین دادرسی مدنی

کوشش محمودی
دانشجوی کارشناسی حقوق

آیین دادرسی مدنی حقوقی تضمین کننده بوده و تشریفات که باید در رسیدگی مدنظر قرار بگیرد را به ما معرفی می کند. این رسیدگی یا قضایی است یا غیر قضایی، که مهمترین روش غیر قضایی داوری است. مواد ۴۵۴ الی ۵۰۱ قانون آیین دادرسی مدنی به بحث داوری می پردازد.

داوری یا حکمیت عرفاً به تأسیساتی اطلاق میشود که به طور خصوصی و علی الاصول بطور غیردولتی به رسیدگی قضایی می پردازد. استفاده از این مکانیسم سبب میشود که دعاوی در چرخه رسیدگی قضایی دولتی قرار نگیرد و تحت مقررات حقوق عمومی و سازمان قضایی رسمی واقع نگردد. بنابراین حل و فصل هر دعوی به فرد یا افرادی محول میشود که برای این منظور تعیین میگردند که داور خوانده میشوند.

تأسیس حکمیت و داوری در سراسر جهان کنونی مورد توجه و اقبال است و با توجه به خصائص برجسته داوری و اجرای بهتر آراء آن از یک سو و مشکلات عدیده ای که بر سر راه رسیدگی های قضایی وجود دارد از سوی دیگر، موجب گردیده تا داوری مورد استقبال قرار گرفته و گرایش به حل و فصل دعاوی از طریق داوری بیشتر شود.

نکته مهم آن است که معمولاً طرفین دعوی به شخصیت کسانی که به مسائل آنها رسیدگی میکنند اهمیت میدهند به همین خاطر در نظام داوری، طرفین به اختیار خود داور یا داوران را معین میکنند جلسات رسیدگی هم ممکن است از قواعد شکلی تابع سازمان قضایی رسمی فارغ و آزاد باشد. در داوری رسیدگی غیر علنی است و این امرتضمین کننده محرمانه بودن یا سری ماندن مسائل طرفین است هم در مسائل مدنی و هم در امور اقتصادی و تجاری خواهد بود.

تعریف داوری

قانون گذار ایران از داوری یا حکمیت تعریفی به طور مستقل ارائه نکرده است و فقط ضمن مواد مختلف از موارد رجوع به داور یاد کرده است برای مثال در ماده ی ۴۵۴ که نخستین ماده از مواد راجع به داوری است مقرر داشته است کلیه اشخاصی که اهلیت اقامه دعوا دارند میتوانند با تراضی

یکدیگر منازعه و اختلاف خود را خواه در دادگاه ها، طرح شده یا نشده باشد و در صورت طرح در هر مرحله از رسیدگی باشد به داوری یک یا چند نفر ارجاع دهند که ناظر به مورد تعیین داور از سوی خود اصحاب دعواست. مواردی که هم دادگاه برای رسیدگی به دعوا ناگزیر از تعیین داور میباشد مانند رسیدگی به دعوای طلاق که معمولاً دادگاه یک داور از سوی زن و یک داور از سوی مرد را با مشورت آنان بر می-گزیند و اگر آنها نتوانند داوری را به دادگاه معرفی کنند دادگاه رأساً از میان اقوام آنان یا اشخاصی که مورد وثوق دادگاه هستند به انتخاب داور می پردازد.

بنابراین داوری یا حکمیت عبارت از آن است که طرفین دعوا به اراده ی خود و یا دادگاه در موارد خاص موضوع مورد اختلاف را به داور یا حکم ارجاع و داوری یا حکمیت او را با شرایط خاص قانونی مناط حل اختلاف و قاطع دعوا قرار دهند.

موضوعات قابل ارجاع به داوری

درباره موضوعات قابل ارجاع به داوری باید گفت که اصل ارجاع موضوعات مختلف به داوری میباشد و دعاوی که نمی توان به داوری ارجاع داد به موجب قانون احصاء شده اند:

- به موجب ماده ۴۹۶ دعاوی ورشکستگی؛ دعاوی به اصل نکاح و فسخ آن، طلاق و نسب همچنین به موجب ماده ۴۷۸ ق.آ.د.م دعاوی جزائی قابل ارجاع به داوری نبوده و باید در دادگاه صالح رسیدگی و تصمیم گیری شود.
- ارجاع دعاوی راجع به اموال عمومی به داوری به موجب ماده ۴۵۷ قانون آ.د.م باید به تصویب هیأت وزیران برسد و در مواردی که طرف دعوا خارجی باشد و یا در مواردی که موضوع دعوا از موضوعاتی باشد که قانون آنها را مهم تشخیص داده است، علاوه بر تصویب هیأت وزیران، تصویب مجلس نیز ضروری میباشد.

در کلیه موارد رجوع به داور، طرفین می توانند انتخاب داور یا داوران را به شخص ثالث یا دادگاه واگذار کنند.

اداره کل توسعه امور میانجی گری و داوری مرکز توسعه حل اختلاف قوه قضاییه هر ساله از طریق دو روش با آزمون و بدون آزمون به متقاضیان پروانه داوری ارائه می نماید. شرایط عمومی متقاضیان:

تدین به دین مبین اسلام یا یکی از اقلیت های دینی به رسمیت شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و التزام عملی به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ولایت مطلقه فقیه؛ حسن شهرت به امانت و دیانت و صحت عمل؛ داشتن سلامت جسمانی و عدم اعتیاد به مواد مخدر، روان گردان و عدم استفاده از مشروبات الکلی؛ داشتن کارت پایان خدمت و وظیفه عمومی یا معافیت از آن برای مشمولان؛ (ملاک تاریخ اخذ کارت پایان/ معافیت از خدمت روز برگزاری آزمون می باشد)؛ نداشتن سابقه محکومیت مؤثر کیفری و عدم محرومیت از حقوق اجتماعی؛ داشتن تابعیت جمهوری اسلامی ایران؛ داشتن دانشنامه معتبر کارشناسی در رشته مورد تقاضا از دانشگاه های معتبر داخلی یا خارجی مورد تایید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ (ملاک تاریخ فارغ التحصیلی روز برگزاری آزمون می باشد).

مدارک لازم برای داوری عمومی

داشتن حداقل مدرک کارشناسی در یکی از رشته های :

حقوق کلیه گرایش ها، الهیات گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی، فقه و مبانی حقوق اسلامی، فقه و حقوق و حقوق اسلامی، فقه و حقوق امامی، فقه و حقوق حنبلی، فقه و حقوق حنفی، فقه و حقوق زیدی، فقه و حقوق شافعی، فقه و حقوق مالکی، فقه و حقوق مذاهب اسلامی و یا معادل آن سطح دو حوزه

مدارک تحصیلی لازم برای داوری تخصصی خانواده

داشتن حداقل مدرک کارشناسی در یکی از رشته های ؛ علوم تربیتی همه گرایش ها، روان شناسی همه گرایش ها، مشاوره و راهنمایی، مددکاری اجتماعی، مددکاری قضایی،

مطالعات خانواده، مطالعات زنان گرایش زن و خانواده، مطالعات زنان و خانواده گرایش حقوق خانواده، جامعه شناسی (کلیه گرایش ها)، حقوق (همه گرایش ها)،

الهیات گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی، فقه و مبانی حقوق اسلامی، فقه و حقوق امامی، فقه و حقوق حنبلی، فقه و حقوق حنفی، فقه و حقوق زیدی، فقه و حقوق شافعی، فقه و حقوق مالکی، فقه و حقوق مذاهب اسلامی و یا معادل آن سطح

رسیدگی داور

بنابر ماده ۴۷۴ ق.آ.د.م داوران در رسیدگی و رأی تابع مقررات آئین دادرسی نیستند ولی باید مقررات مربوط به داوری را رعایت کنند و بر طبق ماده ۴۷۶ ق.آ.د.م یکی از مقررات داوری این است که طرفین باید اسناد و مدارک خود را به داوران تسلیم نمایند و همچنین داوران میتوانند توضیحات لازم را از طرفین دعوا بخواهند و نیز اگر برای اتخاذ تصمیم جلب نظر کارشناسان ضروری باشد میتوانند کارشناس انتخاب نمایند همچنین به موجب ماده ۴۷۸ ق.آ.د.م داوران می توانند قرار اناطه صادر کنند اگر داوران اختیار صلح داشته باشند میتوانند دعوا را با صلح خاتمه دهند در این صورت صلح نامه ای که به امضاء داوران رسیده باشد معتبر و قابل اجرا است ماده (۴۸۳) بنابر ماده ۴۸۴ ترتیب تشکیل جلسه و نحوه رسیدگی و دعوت برای حضور در جلسه توسط داوران تعیین خواهد شد در مواردی که ارجاع امر به داوری از طریق دادگاه بوده دعوت به حضور در جلسه به موجب اخطاریه دفتر دادگاه به عمل می آید ولی در صورتی که ارجاع امر به داوری از طریق دادگاه بوده دعوت به حضور به هر طریقی که مقتضی باشد به عمل می آید. اگر داور از شرکت

رأی یا امضای آن امتناع نماید رأیی که به اکثریت صادر می شود مناط اعتبار است مگر اینکه در قرارداد ترتیب دیگری مقرر شده باشد (ماده ۴۸۴) چنانچه صدور قراردادهای اعدادی برای اتخاذ تصمیم لازم باشد داوران میتوانند اقدام به صدور قرار نمایند اگر چه در قانون آ.د.م فقط قرار کارشناسی پیش بینی شده است.

محاسن داوری

معایب داوری

۱- عدم دقت و احساس مسئولیت داوران همان طور که انتخاب داوران از میان توده مردم به دلیل سادگی و مبرا بودن از تشریفات رسیدگی مفید و جالب میباشد از سوی دیگر همین سادگی و آسان گیری گاه با عدم دقت و عمق نگری همراه است و بخصوص اینکه داور یا داوران همانند قضات احساس مسئولیت نمیکند و همین موجب میشود که دقت کافی و لازم را در رسیدگی و صدور رأی معمول ندارند.

۲- پیچیدگی طرق شکایت از احکام داوری از طرفی طرق شکایت از احکام داوری بسیار غامض و پیچیده است و افراد عادی نمی توانند در مقابل آراء غلط اعم از اینکه سهواً یا عمداً به اعتراض پرداخته و محاکمه دادگستری موضوع را مطرح سازند چرا که مستلزم اطلاعات حقوقی در سطح وسیعی است.

۳- عدم استدلال در رأی داوری گرچه طبق ماده ۴۸۲ ق.آ.د.م رأی داور باید موجه و مخالف با قوانین موجد حق نباشد ولی عملاً داوران به دلیل اینکه حقوقی نیستند و از میان توده مردم انتخاب میشوند لذا چندان آشنایی به میان مطالب با منطق و استدلال ندارند.

۴- هزینه زیاد داوری یکی دیگر از معایب داوری هزینه زیاد آن است چراکه معمولاً داوران در مقابل اخذ حق الزحمه حاضر به قبول دعاوی میشوند و گاه همین امر نیز سبب عدول از داوری میشود چون داوری هم مثل دادرسی است نهایتاً هزینه بردار است ولی تردیدی نیست که هزینه داوری بیش از هزینه دادرسی است.

۱- آگاهی داوران از کم و کیف قضیه و چند و چونی اختلافات موضوع داوری معمولاً داوران از بین افرادی انتخاب می شوند که مورد وثوق و اعتماد طرفین دعوا هستند و این اعتماد هم بی تردید در اثر سالها ارتباط و دوستی بین داوران و طرفین اختلاف به وجود آمده است پس این داور شخصی است که به هر دو طرف مرتبط میباشد و درخصوص موضوع متنازع فیه در جریان امر قرارداد پس رأی که صادر میشود کاملاً منطبق با واقعیات امر می باشد.

۲- سرعت رسیدگی: داوران یکی دیگر از محاسن داوری آن است که داوران به دلیل اینکه در مدت معینی باید به مذاکرات و مشاورت خود خاتمه و به صدور رأی مبادرت ورزند در نتیجه با سرعت متناسب به موضوع رسیدگی مینمایند.

۳- رازداری داوران برای خیلی از مردم حضور در دادگاه و پاسخ دادن به سؤالات دادرسان به دلیل اینکه باید گاهی از اوقات دفاعاً به طرح مسائلی بپردازند که جزء اسرار زندگی آنهاست بسیار ناگوار است در حالی که در حضور داور یا داوران مورد وثوق و اعتماد خود به راحتی میتوانند همه ناگفتنیها را بگویند و این مطالب در جایی ثبت و ضبط نمیشود و مانند دادگاهها در صورت جلسه قید نشده و به امضای آنان نمیرسد.

۴- تخصص و تبحر داوران در موضوع مورد اختلاف با توجه به اینکه برای حل اختلاف طرفین اعم از اینکه قبلاً و به موجب قراردادهای تجاری و معاملاتی ارجاع امر به داوری پیش بینی شده باشد و یا بعداً و پس از حدوث اختلاف حل و فصل آن را به داور ارجاع دهند معمولاً با توجه به موضوع اختلاف داور مطلع و صاحب نظر آن باب را طرفین انتخاب می کنند و در واقع خبره کار میباشد.

بعد از قبولی در آزمون وکالت چه درانتظارمان است؟

گفتگو با خانم حانیه کلیدی (رتبه ۲ آزمون وکالت کانون خراسان سال ۱۴۰۰)

مهتاب رحمتی
دانشجوی کارشناسی حقوق

در شماره قبلی گفت و گویی در مورد منابع آزمون وکالت، نحوه برنامه ریزی و مطالعه و سوالاتی در این مورد داشتیم.

اما در این شماره در مورد اتفاقاتی که بعد از قبولی در آزمون وکالت با آن روبه رو هستیم صحبت خواهیم کرد. آیا بعد از قبولی در آزمون به آسودگی دست خواهیم یافت؟ یا پروسه ی جدیدی رو باید بگذرانیم؟

اینبار هم خانم کلیدری عزیز افتخار دادند مارا همراهی کردند و سوالاتمان را در این مورد پاسخ دادند. همراه ما باشید تا کنار هم اطلاعاتمان را در این زمینه افزایش دهیم...

مرحله اول دوران کارآموزی دو ماه هست، در این دو ماه کارآموزان باید حداقل ۵۰ ساعت در کارگاه هایی که کمیسیون کارآموزی کانون برگزار میکند شرکت کنند. در پایان این دوماه از کارآموز آزمون کتبی به عمل خواهد آمد که جزئیات آن اعم از تشریحی یا تستی بودن، منابع، تعداد سوالات، حدنصاب و ... در اختیار کمیسیون کارآموزی کانون هست و ممکن هست استان به استان متفاوت عمل کنند. برای دوران بنده در کانون آزمون راحت، تستی و صرفاً از محتوای کلاس ها بود ولی برای مرکز آنطور که بنده اطلاع دارم سخت، ترکیبی از تستی و تشریحی از منابعی غیر از کلاس ها که به کارآموز ها معرفی کرده بودند.

اگر کارآموز در این آزمون موفق بود وارد مرحله دوم میشود، در آیین نامه ذکر شده پس از مرحله اول کارآموز بلافاصله وارد مرحله دوم میشود، ولی این بلافاصله همیشه بلافاصله نیست و معمولاً یک الی دوماه فاصله هست.

مرحله دوم کارآموزی ۶ ماه هست، در این ۶ ماه کارآموز باید هرروز در تمام وقت اداری به جز روز های تعطیل، در واقع مثل یک کارمند در ساعات اداری در دادگاه حضور پیدا کند و هرروز از یک پرونده در حال رسیدگی گزارش بنویسد، کمیت و کیفیت این گزارش را کمیسیون کارآموزی مشخص میکند. آنچه اهمیت دارد نوشتن این گزارش روزانه و گواهی هست که باید به تایید و امضای قاضی رسیده و ایشان تایید کنند که کارآموز حضور داشته و گزارش تهیه کرده است.

مسئله ای که در این قسمت برای کارآموز چالش برانگیز است، عدم ظرفیت مراجع در پذیرش کارآموز بوده و کارآموز را با مشکل روبه خواهد کرد.

سلام خدمت خانم کلیدری عزیز تشکر میکنیم از اینکه مجدداً وقت خود را در اختیار ما قرار دادید. لطف می فرمایید خودتان را برای خواننده های ما که ممکن هست در شماره های قبلی با شما آشنا نشده باشند معرفی کنید؟

حانیه کلیدری هستم، متولد ۱۳۷۷، در سال ۱۳۹۹ از دانشگاه پیام نور مشهد فارغ التحصیل شدم و در حال حاضر دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد جزا و جرم شناسی در دانشگاه فردوسی مشهد هستم. در سال ۱۴۰۰ موفق به کسب رتبه ۲ آزمون وکالت کانون وکلای خراسان و رتبه ۲ مرکز وکلای خراسان شدم، کانون وکلا را انتخاب کردم و در حال حاضر کارآموز کانون وکلای خراسان هستم.

برای شروع کلیاتی در مورد دوران کارآموزی لطف میفرمایید.

مطابق آیین نامه لایحه استقلال کانون وکلا که در سال ۱۴۰۰ به تصویب رئیس قوه قضائیه وقت رسید و تفاوت هایی که بین دوران کارآموزی کانون و مرکز ایجاد شد، بنده بر مبنای دوران کارآموزی کانون وکلا پاسخ میدهم.

اولین مورد این هست که تصور شروع بلافاصله دوران کارآموزی بعد از اعلام نتایج قبولی، تصویری کاملاً عبث هست. به این صورت که حداقل سال گذشته، بین فاصله ی اعلام نتایج قبولی و شروع دوران کارآموزی فاصله ای قریب به ۹ ماه وجود خواهد داشت. دوران قبولی بنده، نتایج قبولی اواخر شهریور ۱۴۰۱ اعلام شد و شروع عملی دوران کارآموزی و صدور پروانه کارآموزی در ۷ اردیبهشت سال ۱۴۰۲ اتفاق افتاد.

پروانه کارآموزی در واقع کارنامه کارآموز محسوب شده و اعتباری برای گرفتن پرونده ندارد.

تعیین کرده است که همه کانون ها مبلغ پنج ملیون تومان دریافت کنند. این مبلغ هزینه ی مستقیم محسوب میشود و هزینه های غیر مستقیم هم وجود دارند که میتوان به هزینه رفت و آمد به دادگاه، هزینه های پرینت فرم های حضور و از این دست هزینه ها اشاره کرد. بعلاوه اینکه شما به مدت هشت ماه از وکالت محروم هستید و باید از مشاغل دیگر که داشتید هم استعفا دهید (طبق تعهد نامه ای که بعد از قبولی پر می کنید متعهد میشوید که از مشاغل دولتی یا خصوصی که هستید استعفا بدهید) خود مسائل مالی را پررنگ تر خواهد کرد.

برگردیم به موضوع وکیل سرپرست، نحوه انتخاب وکیل سرپرست به چه صورت هست؟

در ابتدای مرحله سوم، فرم انتخاب وکیل سرپرست بین کارآموزان توزیع میشود و کارآموز باید دو وکیل سرپرست را تعیین کند که اگر الویت اول ایشان مورد قبول کمیسیون کارآموزی قرار نگیرد، الویت دومشان رو تصویب کنند، با توجه به تعداد بالای کارآموزان و کاهش رغبت وکلای سرپرست به قبول کارآموز به نظر بنده از همان ابتدای اعلام قبولی در آزمون یا در ابتدای کارآموزی به دنبال تحقیقات و اخذ قبولی وکیل سرپرست منتخب خود باشید، چراکه خیلی سریع مرحله سوم، تمام وکلای سرپرست خوب تکمیل شدند و شما مجبور هستید به وکیل سرپرستی که باقی مانده اکتفا کنید.

وکیل سرپرست در دوران کارآموزی چه تاثیری دارد و برای انتخاب وکیل سرپرست چه معیار هایی رو باید مد نظر قرار داد؟

انتخاب وکیل سرپرست خیلی مهم است باید از کارآموزان که دوره آنها از ما جلو تر بوده و از سایرین تحقیق و بررسی کنیم کدام وکیل سرپرست ویژگی نزدیک تر به ویژگی های ایده آل ما دارد. برخی کارآموزان تمایل دارند که وکیل سرپرست به آنها آموزش بدهد و ارجاع پرونده از جانب وکیل سرپرست برای آنها اهمیتی ندارد، برخی فقط پرونده گرفتن برایشان مهم بوده و معتقدند آموزش محوریت ندارد.

برخی دوست دارند وکیل سرپرست اصلا کاری به کار آنها نداشته باشد و در کارشان دخالت نکند، و صرفا دوست دارند فقط یک

مسئله ی مرتبط با این موضوع که باعث نگرانی برخی کارآموزان شده است این مطلب است که احتمال تعیین محل کارآموزی برحسب رتبه کسب شده در شهرستان وجود دارد، مخصوصا اینکه اگر فرد ساکن مشهد باشد با چالش روبه رو میشود.

بعد از گذشت ۶ ماه گزارش ها به کمیسیون کارآموزی تحویل داده شده ، تصحیح میشود؛ اگر مورد قبول کمیسیون قرارگرفت کارآموز وارد مرحله سوم کارآموزی خواهد شد و در صورتی که مورد قبول قرار نگیرد، مرحله ی دوم کارآموزی به مدت ۴ ماه تمدید میشود، یعنی ۴ ماه دیگر روال مرحله دوم ادامه خواهد داشت، و اگر سه بار در این مرحله رد شود پروانه کارآموزی ایشان باطل و باید مجددا در آزمون وکالت شرکت کند.

بعد از گذشت از مرحله اول و دوم، کارآموز وارد مرحله سوم کارآموزی خواهد شد.

در مورد طولانی شدن پروسه کارآموزی و گذر از مراحل جالب است بدانید کارآموزان دوره بنده که در اردیبهشت ۱۴۰۱ پروانه کارآموزی ما صادر شد به تازگی وارد مرحله سوم کارآموزی شدیم! مرحله سوم کارآموزی ۷ ماه خواهد بود، یعنی مراحل دوران کارآموزی به ترتیب؛ ۶، ۷ و ۱۵ ماه خواهد بود، که در آیین نامه های گذشته ۱۸ ماه بود.

مرحله سوم مرحله ای است که کارآموز باید وکیل سرپرست انتخاب کند و همچنین میتواند ماهی ۵ پرونده، نه بیشتر زیر نظر وکیل سرپرست رسیدگی کند. بعد از گذشت ۷ ماه این مرحله آزمون اختبار و در نهایت در صورت قبولی مراسم تحلیف و پروانه پایه یک وکالت صادر خواهد شد.

سپاس از توضیحات کامل شما. دوران کارآموزی چه هزینه هایی را برای کارآموز در بر خواهد داشت. در این مورد هم توضیحاتی میفرمایید.

کانون به کانون متفاوت هست، به عنوان مثال از کارآموزان سال ۱۴۰۰ کانون خراسان، یعنی ما، فقط مبلغ یک میلیون و پانصد هزار تومان که در واقع برای هزینه های پزشکی قانونی و هزینه های خارج از کانون بود اخذ شد. ولی برای پذیرفته شدگان امسال اسکودا

سرپرست باشد که سرش شلوغ بوده و فقط کد تایید کارآموز را که برای تنظیم هر وکالت نامه لازم است در اختیارشان قرار دهد. در مقابل این دسته افراد، برخی کارآموزان وکیل سرپرست سخت گیر و کسی که تکالیف زیادی به کارآموز می دهد، او را آموزش داده، پخته بار می آورد و به اصطلاح وکیل تربیت می کند را ترجیح می دهند. برای همین در انتخاب وکیل سرپرست در وهله اول ببینید چه برای شما مهم است. بنده توصیه می کنم دنبال وکیل سرپرستی که پرونده می دهد نباشید چون اگر از ابتدا برای اخذ پرونده به وکیل سرپرست یا موسسات وابسته باشید، ضعیف بار می آید و نمی توانید شبکه خودتان را تشکیل بدهید. حالا اگر وکیل سرپرست خود پرونده ارجاع داد ایرادی وجود ندارد، یک حسن محسوب میشود اما اگر صرفاً هدفتان این باشد و توقع را ایجاد کنید که تنها معیار انتخاب وکیل سرپرست این باشد این امر زیاد صحیح به نظر نمی رسد.

به نظر بنده معیار هایی که برای وکیل سرپرست وجود دارد؛ اولین معیار کیف به دست بودن است، اصطلاح کیف به دست بودن در وکالت یعنی فرد در حال کار بوده و از نظر وکالت در محاکم نسبتاً فعال باشد. برخی از وکلا هستند که برای نمونه در دهه سوم کاری خودشان قرار دارند نه انرژی برای وکالت مستمر دارند و نه اصلاً نیازی دارند که به صورت جدی وکالت کنند، این دسته از وکلا برای فعال ماندن پروانه وکالتشان خیلی تک گزین هستند، یعنی به صورت گزینشی برخی پرونده های محدود و معدود را قبول می کنند و خوب بنده فکر نمی کنم این وکیل سرپرست بتواند در پرونده ها با موضوعات مختلف با این پراکندگی و فراوانی موضوعات و موارد حقوقی کارموز را غنی آموزش دهد. اعضای هیات علمی دانشگاه ها و اعضای هیات مدیره کانون ها هم ممکن است عاری از این صفت باشند. البته ما در کانون خراسان اعضای هیات مدیره ای داریم که در عین این که در کانون دارند تلاش می کنند و واقعا زحمت می کشند وکیل سرپرست فوق العاده ای هستند و واقعا برای کارآموزانشان وقت می گذارند پس مطلق نمیشود این را گفت.

وکیل سرپرست باید بدون حاشیه، دارای اخلاق و پاکدست باشد، مخصوصاً برای خانم ها داشتن این صفات حائز اهمیت است. مورد سوم این هست که باید پروانه محل اشتغال وکیل سرپرست با پروانه محل کارآموزی، کارموز یکسان باشد تا بتواند ایشان را به عنوان وکیل سرپرست انتخاب کند.

در کانون وکلا برخلاف مرکز مشاوران اهمیتی نداره که در واقع جنسیت وکیل سرپرست و کارموز یکسان باشد و می توانند از هم جنس خودشان بوده یا جنس مخالف خودشان باشد.

در مجموع باید طی تحقیقات، سه تا، چهار تا، پنج تا، هر تعداد از وکلایی را که به معیار هایمان نزدیک هستند را انتخاب کرده و با هماهنگی قبلی در دفتر آنها حضور پیدا کنیم، وکیل سرپرست هم حتماً با کارآموز مصاحبه ای را انجام داده و میتوان از این طریق با اخلاق و رفتار و منش آن وکیل محترم آشنایی پیدا کنیم.

دقت داشته باشید وکیل سرپرست نقش خیلی زیادی در آینده حرفه ای و شغلی شما خواهد داشت. در واقع ایشان، شخصی هست که از نظر حرفه ای و شغلی به شما نزدیک ترین هستند. خواه ناخواه الگوی کاری و حرفه ای شما، ایشان است و نحوه ی وکالت و حتی رفتار و منش ایشان خواه ناخواه در وجود شما نهادینه میشود. در واقع آینده شما نحوه تعاملتان با موکل، همکاران و دادگاه ها شبیه به وکیل سرپرست خواهد شد. به همین منظور پایه ای که برای آینده شغلی و شأن وکالتی خود ایجاد می کنید تا حد خیلی زیادی به شخصیت وکیل سرپرست بستگی دارد. پس این موضوع را لطفاً جدی بگیرید. اما از طرف دیگر فکر نکنید که اگر یک کارآموز بهترین وکیل سرپرست را از نظر همه ویژگی ها انتخاب کند قطعاً یا حتماً موفق میشود. نه اصلاً چنین چیزی نیست. در واقع انتخاب وکیل سرپرست خوب شرط لازم برای موفقیت و وکالت هست اما شرط کافی نیست.

در ابتدا کتاب های منبع و مادر را مطالعه کرده و بعد از این که به یک تسلط نسبی دست پیدا کردید کتاب های عملی و کاربردی را مطالعه کنید. در همان ابتدا کسی که سطح علمی پایینی دارد نمی تواند وارد کتاب های کاربردی و عملی شود به این دلیل که دید سطحی داشته و متوجه مسائل نمی شود. علاوه بر مطالعه این کتب، در کلاس های کاربردی که کانون ها برای کارآموزان تشکیل می دهند شرکت کنید. این کلاس ها را فرصتی برای آموزش ببینید و از محضر اساتید استفاده کنید.

در یک چشم بر هم زدن دوران کارآموزی تمام شده و شما وارد یک دنیای پر رقابت و بی رحم می شوید و اگر توشه خودتان را در کارآموزی تکمیل نکرده باشید ممکن است با مانع مواجه شوید. به همین خاطر توصیه می کنم در دوران کارآموزی به جای پرداختن به حاشیه ها و تعجیل در طی شدن کارآموزی از این فرصت ها به نحو احسن استفاده کنید.

ممنون از وقتی که گذاشتید. قطعاً مواردی که مطرح فرمودید راهگشای کارآموزان آینده ای که این بخش رو مطالعه کردند خواهد بود. اگر حرف و پیشنهادی بعنوان سخن آخر دارید در خدمت شما هستیم.

همان طور که قبلاً هم عرض کردم به نظر بنده ی حقیر تاثیر گذار ترین عامل در این شرایط تمایز هست. سعی کنیم با سوادمان، با متفاوت عمل کردنمان با دیگران تمایز داشته باشیم. به عنوان سخن آخر هم سخنی از خانم فرناز زرنگار وکیل پایه یک دادگستری عرض میکنم.

شان وکالت را رعایت کنید. اقتضائات سن و دهه ای که متولد شدید و ادبیات محاوره ای و مکاتبه ای خودتان را به شغل وکالت وارد نکنید.
وکالت یک نهاد قدیمی، فاخر و با اقتضائات خاص است که اگر مورد پسندتان نیست یا توانایی رعایت اصول و خط قرمزهایش را ندارید، وارد نشوید...
تنها چیزی که ما را از بقیه مشاغل متمایز میکند ادبیات و نحوه تعامل و تشخیصمان هست. لطفاً آن را با پوشش و گوییش خاص خود دستکاری نکنید.

فرناز زرنگار
وکیل پایه یک دادگستری

انجام چه کار هایی در دوران کارآموزی میتواند موفقیت افراد بعد از این دوران را به همراه داشته باشد؟

با توجه به افزایش فوق العاده وکلا در آینده آن چیزی که باعث پیشرفت در این شرایط می شود، تمایز شما با سایرین هست و حالا ما چه طور این تمایز را ایجاد کنیم و چطور از دیگران متمایز باشیم بحث خیلی پیچیده و طولانی هست که بنده هم در حال کسب تجربه در این مورد هستم.

مطالعه چه مقدار در دوران کارآموزی اهمیت دارد؟

به علت فاصله ای که در مرحله کارآموزی تا صدور پروانه و شروع عملی وکالت وجود دارد، مطالعه اهمیت خیلی بالایی داشته چرا که آنچه برای برای موفقیت در وکالت نیاز هست پایه علمی می باشد. بدون مطالعه، بدون سطح علمی یا با سطح علمی پایین شما جایگاهی در وکالت نخواهید داشت. وقتی که وارد حرفه وکالت می شوید اصلاً زمان و انرژی برای مطالعات پایه ای و علمی و آکادمی نخواهید داشت پس اگر سابقاً مطالعه نکردید و یا سطح علمی پایینی دارید سعی کنید در دوران کارآموزی خود را ارتقاء دهید.

نکات مهم در قرارداد نویسی

سیده فاطمه نظری
دانشجوی کارشناسی حقوق

قراردادها نقش اساسی در زندگی اقتصادی و مسائل مالی دارند هرکس می‌خواهد بر مال خود اضافه کند یا اموال خود را مورد معامله قرارداد دهد، ناگزیر از قرارداد استفاده میکند. نحوه نوشتن متن قرارداد و تنظیم قرارداد کاری یکی از مهارت‌های مهمی است که میتواند سرنوشت افراد، شرکت‌ها و کسب و کارها را رقم بزند. این کار با جزئیات و نکاتی همراه است که چالش‌های نوشتن قرارداد را بیشتر میکند، رعایت نکات حقوقی جزء مهم‌ترین و اساسی‌ترین اصل در تنظیم و انعقاد هر نوع قراردادی است.

تعریف قرارداد

در ماده ۱۸۳ قانون مدنی تعریفی از عقد یا قرارداد که معادل انگلیسی آن Contract است ارائه شده است. در این تعریف عقد یا قرارداد یعنی تعهد یک یا چند نفر در مقابل یک یا چند نفر دیگر بر امری که مورد قبول آنها است. به عبارت دیگر قرارداد نشان‌دهنده اراده طرفین برای ایجاد یک اثر حقوقی همراه با پذیرش تعهدات و مسئولیت‌ها است. با امضای قرارداد، تمامی موارد ذکر شده در آن پایه و اساس تفسیر قصد طرفین محسوب می‌شود.

نکات مهم در قرارداد نویسی

۱. عنوان قرارداد

مهم‌ترین گام در تنظیم قرارداد انتخاب عنوان مناسب برای آن است؛ با انتخاب عنوان مناسب می‌توان حدود تعهدات و مفاد قرارداد مورد نظر را تعیین نمود.

۲. طرفین قرارداد

یک قرارداد می‌تواند دو یا چند طرف داشته باشد. طرفین قرارداد می‌توانند اشخاص حقیقی یا حقوقی باشند که باید مشخصات کامل آن‌ها در قرارداد درج شود اما درج این اطلاعات برای اشخاص حقیقی و حقوقی متفاوت است.

الف) تنظیم قرارداد با اشخاص حقوقی

برای توصیف شخص حقوقی؛ نام شخص حقوقی، شناسه ملی، شماره ثبت و نشانی آن در قرارداد درج می‌شود. اگر یکی از طرفین قرارداد، شخص حقوقی (شرکت) باشد، قرارداد تنظیم شده برای همان شرکت محسوب می‌شود، نه برای مدیران شرکت، و مسئولیت اجرای تعهدات قرارداد با خود شرکت است مگر خلاف آن در قرارداد ذکر شود. از آنجا که بررسی صحت این اطلاعات ضروری می‌باشد، می‌بایست آگهی تاسیس شرکت، آگهی ثبتی آخرین تغییرات شرکت و همچنین اساسنامه بررسی شود.

دیگر نکات قابل توجه

۱. قبل از تنظیم قرارداد اهلیت و صلاحیت طرف مقابل بایستی به طور کامل مورد بررسی قرار گرفته و از توانایی ها و پیشینه او اطمینان حاصل شود؛

۲. ضروری است که بر اساس موضوع قرارداد، قبل از انعقاد آن چند جلسه مذاکره بین طرفین برگزار شود؛

۳. قرارداد باید جامع و کامل باشد. یعنی باید تمامی جزئیاتی که برای شما اهمیت دارد در قرارداد ذکر شود؛

۴. قرارداد باید ساده و خلاصه نوشته شود. توضیحات بیش از حد و طولانی بودن قرارداد علاوه بر اینکه بار روانی منفی بر روی افراد خواهد داشت، ممکن است موجب به وجود آمدن تعهدات ناخواسته ای شود که علت اصلی آن همان زیاده روی در توضیح مسائل باشد. همچنین هرچه ساده تر به شرح مطالب پرداخته شود راه بر تفاسیر متعدد بسته خواهد شد؛

۵. برای آنکه از ابتدا از سوء برداشت در قرارداد جلوگیری شود بایستی حتماً ماده ای تحت عنوان تعاریف در قرارداد وجود داشته باشد که مفاهیم کلیدی آن قرارداد را تعریف کند؛

۶. اگر چه اصل بر آزادی قراردادهای می باشد و قانون توافق افراد را محترم می شمارد اما توافقات قراردادی نمی توانند مخالف صریح قانون باشد؛

۷. اگر موضوع قرارداد به گونه ای است که بیم افشای اطلاعات مهمی از آن وجود دارد باید حتماً ماده مربوط به محرمانگی و عدم رقابت در قرارداد وجود داشته باشد؛

۸. یکی دیگر از اصول مهم، قابل فهم بودن قرارداد نوشته شده برای سایر اشخاص (اشخاص ثالث) است. منظور از سایر اشخاص داور، کارشناس، وکیل و قاضی است. چراکه اگر اختلافاتی به وجود آید این اشخاص می توانند برای حل آن کمک کنند؛

۹. یک قرارداد حرفه ای، قراردادی است که در آن تمامی ریسک های احتمالی پیش بینی شود. این ریسک ها بسته به نوع قرارداد می تواند متفاوت باشد.

همچنین در زمان تنظیم قرارداد باید با ملاحظه اساسنامه شرکت و آگهی آخرین تغییرات آن (مندرج در روزنامه رسمی) مشخص شود آیا شرکت در محدوده موضوع فعالیت خود قصد انعقاد قرارداد دارد یا خیر و مشخص شود چه کسانی دارای نمایندگی و حق امضای اسناد و قرارداد برای شرکت می باشند.

ب) تنظیم قرارداد با اشخاص حقیقی

برای توصیف شخص حقیقی نام و نام خانوادگی، مشخصات هویتی و نشانی آن درج می شود.

اگر به هر دلیل تغییراتی در اطلاعات طرفین قرارداد ایجاد شود، باید این موضوع در قرارداد قید شود، اما چون نمی توان متن قرارداد امضا شده را تغییر داد، این موضوع در پیوست قرارداد درج می شود.

در تنظیم قرارداد با اشخاص حقیقی باید به مسأله بلوغ، عقل و ممنوع معامله نبودن شخص توجه شود.

۳. معرفی نماینده یا وکیل برای طرفین قرارداد

هریک از طرفین قرارداد مجازند تا شخصی را به عنوان نماینده یا وکیل در قرارداد تعیین نمایند. در این صورت باید مشخصات کامل نماینده شامل نام، نام خانوادگی، نام پدر، شماره ملی، آدرس، کد پستی و تلفن همراه، شماره و تاریخ وکالتنامه وکیل باید در قرارداد ذکر شود.

۴. موضوع و مدت قرارداد

موضوع، محدوده قرارداد و میزان تعهدات طرفین را نشان می دهد، و باید ارزش اقتصادی داشته و در زمان تنظیم قرارداد موجود و معلوم باشد، همچنین تسلیم مال موضوع قرارداد بایستی امکانپذیر باشد. مدت قرارداد نیز بسته به توافق طرفین می تواند متفاوت باشد. در این اشخاص (اشخاص ثالث) است. منظور از سایر اشخاص داور، کارشناس، وکیل و قاضی است. چراکه اگر اختلافاتی به وجود آید این اشخاص می توانند برای حل آن کمک کنند؛

۵. محل تنظیم قرارداد و محل انجام تعهد

محل تنظیم قرارداد باید مشخص باشد زیرا طبق قانون آئین دادرسی مدنی محل تنظیم قرارداد در تعیین دادگاه صالح به رسیدگی به اختلاف ناشی از قرارداد نقش مهمی دارد.

محل انجام تعهد نیز باید در برخی از قراردادهای مشخص باشد به خصوص در قراردادهایی که موضوع آن ارائه خدمات یا تحویل کالا است.

۶. مبلغ قرارداد و شروط و تعهدات طرفین

در این بند مبلغ به صورت دقیق و قطعی تعیین می شود. نحوه پرداخت مبلغ قرارداد بسته به توافق طرفین ممکن است به صورت نقدی یا اقساط تعیین شود.

اگر نحوه پرداخت مبلغ قرارداد به صورت اقساط باشد باید نحوه پرداخت اقساط نیز به طور دقیق در قرارداد ذکر شود.

هر قرارداد بسته به موضوع آن دارای شروط و تعهداتی می باشد. این شروط و تعهدات با توافق طرفین قرارداد تعیین می شود.

۷. شرایط فسخ

در پایان هر قرارداد از شرایط خاتمه آن سخن گفته می شود. این ماده بیانگر شروطی است که طرفین توافق دارند در صورت وقوع آن ادامه همکاری متوقف خواهد شد.

بررسی چالش‌ها و راهکارهای مشارکت سیاسی در انتخابات

زهرا علیزاده
دانشجوی کارشناسی حقوق

واژه مشارکت، کلمه‌ای آشناست که در بهیوه‌های حساس سیاسی سرزبان‌ها می‌افتد، واژه‌ای که مردم نسبت به آن بی‌اعتنا هستند و فعالان سیاسی به آن حساس. ولی حقیقت این واژه چیست؟ مشارکت سیاسی چه تاثیری در به وجود آمدن وضعیت مطلوب سیاسی مدنظر جامعه ایران دارد؟ انفعال سیاسی مردم به چه کسی صدمه می‌زند؟ توسعه سیاسی وابسته به چه چیزی است؟ و وظیفه دولت در این رابطه چیست؟

تاریخ حیات انسان، تاریخ همکاری و ستیز است. در نتیجه آن بشر دریافت که می‌تواند با تجمع توان خود با دیگری، بر ثلثی فائق آید؛ و در آن هنگام مشارکت زاده شد...

آتن مهد مشارکت سیاسی است که تبلور خواست شهروندان در تعیین سرنوشت خود و وضع قوانین بود و از انباشت این تجربه تاریخی مشارکت به مفهوم امروزی به وجود آمد.

در جامعه مدنی امروز مشارکت سیاسی یکی از شاخص‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی در کشورها به شمار می‌رود و از مصادیق حضور مردم در تعیین سرنوشت خود است.

تاریخ حیات انسان، تاریخ همکاری و ستیز است. در نتیجه آن بشر دریافت که می‌تواند با تجمع توان خود با دیگری، بر ثلثی فائق آید؛ و در آن هنگام مشارکت زاده شد...

آتن مهد مشارکت سیاسی است که تبلور خواست شهروندان در تعیین سرنوشت خود و وضع قوانین بود و از انباشت این تجربه تاریخی مشارکت به مفهوم امروزی به وجود آمد.

در جامعه مدنی امروز مشارکت سیاسی یکی از شاخص‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی در کشورها به شمار می‌رود و از مصادیق حضور مردم در تعیین سرنوشت خود است.

مشارکت سیاسی به صورت شرکت در انتخابات، یکی از اصلی‌چهره‌های کنش سیاسی در جوامع است، که به علت تأثیرگذاری گسترده در فرایندهای سیاسی، امنیت و توسعه و رفاه شهروندان بسیار مورد توجه قرار گرفته است.

تاریخ حیات انسان، تاریخ همکاری و ستیز است. در نتیجه آن بشر دریافت که می‌تواند با تجمع توان خود با دیگری، بر ثلثی فائق آید؛ و در آن هنگام مشارکت زاده شد...

آتن مهد مشارکت سیاسی است که تبلور خواست شهروندان در تعیین سرنوشت خود و وضع قوانین بود و از انباشت این تجربه تاریخی مشارکت به مفهوم امروزی به وجود آمد.

در جامعه مدنی امروز مشارکت سیاسی یکی از شاخص‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی در کشورها به شمار می‌رود و از مصادیق حضور مردم در تعیین سرنوشت خود است.

تاریخ حیات انسان، تاریخ همکاری و ستیز است. در نتیجه آن بشر دریافت که می‌تواند با تجمع توان خود با دیگری، بر ثلثی فائق آید؛ و در آن هنگام مشارکت زاده شد...

آتن مهد مشارکت سیاسی است که تبلور خواست شهروندان در تعیین سرنوشت خود و وضع قوانین بود و از انباشت این تجربه تاریخی مشارکت به مفهوم امروزی به وجود آمد.

در جامعه مدنی امروز مشارکت سیاسی یکی از شاخص‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی در کشورها به شمار می‌رود و از مصادیق حضور مردم در تعیین سرنوشت خود است.

مشارکت سیاسی به صورت شرکت در انتخابات، یکی از اصلی‌چهره‌های کنش سیاسی در جوامع است، که به علت تأثیرگذاری گسترده در فرایندهای سیاسی، امنیت و توسعه و رفاه شهروندان بسیار مورد توجه قرار گرفته است.

رفتار انتخاباتی در کشورها و جوامع مختلف تحت تاثیر عوامل متعددی قرار دارد. ترجیحات و تصمیمات افراد بیش از هر چیز تحت تأثیر

گابریل آلبوند فرهنگ سیاسی را به سه دسته محدود، تبعی و مشارکتی تقسیم می‌کند و تعاریفاتی برای آنها ارائه می‌دهد.

الف) فرهنگ سیاسی محدود: افرادی که چندان از نظام سیاسی

مردم در مواجهه با رسانه های جمعی بالاتر رفته و اکثریت علاقه مند به پیگیری مسائل عمومی می شوند. در صورتی که در روستاها زندگی بیشتر در حوزه زراعت محدود می گردد.

برخی از راهکار های مشارکت عقلانی در انتخابات

• اطلاع رسانی و آموزش سیاسی

آموزش سیاسی جزو وظایف ویژه احزاب است و با نبود احزاب در جامعه ایران این مورد کمرنگ شده است آموزش سیاسی مردم خصوصاً از طریق رسانه ها و افزایش آگاهی های آنان، نقش وابستگی نژادی و قومی در انتخابات را کم رنگ تر می کند.

در حقیقت باید گفت رسانه ها باید سطح آگاهی سیاسی جامعه را به اندازه ای تعمیق بخشند، تا افراد مسائل سیاسی جامعه را تشخیص دهند و بی دلیل یا توده ای، به سمت احزاب و جریانات حاکم حرکت نکنند.

علاوه بر آن، با جلوگیری از تسلط گروه های ذی نفوذ و انحصار طلب بر ارکان سیاسی و اقتصادی جامعه و حفظ عدالت اجتماعی می توان، انگیزه تمایل عموم مردم را به مشارکت، تقویت نمود.

• جامعه پذیری سیاسی

فرهنگ سیاسی و مشارکت باید در بین ملت نهادینه شود و این امر از طریق جامعه پذیری سیاسی ممکن می باشد.

باید فرایندی طراحی کنیم که طی آن مردم با سیستم سیاسی در نظام اجتماعی آگاه شوند و واکنش خود را در برابر پدیده های سیاسی تعیین کنند.

فرهنگ و ارزش های جامعه از طریق جامعه پذیری سیاسی به نسل آینده منتقل می شود و آموزش و پرورش و خانواده نقش مهمی در این زمینه ایفا می کنند.

هنگامی که جامعه پذیری سیاسی در فرایند زمانی صحیح خود و در قالب نهادهای اجتماعی قرار بگیرد مایه تکوین شخصیت و تربیت سیاسی انسان خواهد بود و جامعه را به سوی پیشرفت هدایت خواهد کرد.

• پاسخگویی نمایندگان

یکی از دلایلی که یک کاندیدا رای می آورد شعارها و وعده های انتخاباتی است و بسیاری از مردم به آن امید به کاندیدای مورد نظر گرایش پیدا می کنند.

اطمینان شهروندان از اثربخشی مشارکت در انتخابات بر فرایندهای سیاسی یا اعتماد سیاسی به نظام سیاسی و عناصر و عملکرد آن نیز، یکی از دلایل یا عوامل دیگر تأثیرگذار بر رفتار رأی دهی آنهاست. از این رو، افزایش پاسخگویی دولتمردان از جمله راهکارهای اساسی افزایش مشارکت آگاهانه سیاسی است که نیازمند تقویت نهادهای مدنی ارزیابی و نظارتی است. در این رابطه، وجود رسانه های مستقل و آزاد به شکلی که به افزایش پاسخگویی دولت مردان بیانجامد، می تواند کمک مؤثری باشد. فعالیت های سیاسی در کشور باید دارای شفافیت باشد، شفافیت به مفهوم چرخش آزاد اطلاعات به گونه ای که در دسترس همگان باشد و پاسخگو بودن در برابر عملکردها است، تا بر مبنای آن مردم بتوانند از گزینه های مورد نظر خود را گزینش کنند.

آن ندارند. مشارکت بسیار اندک و توقعات از حکومت بسیار پایین است. (ب) فرهنگ سیاسی تبعی: شهروندان از نقش های مختلف حکومت مانند گرفتن مالیات برای اداره امور و ... آگاه هستند اما از راه های نفوذ بر نظام سیاسی اطلاعی ندارند.

(ج) فرهنگ سیاسی مشارکتی: بیشتر در جوامع پیشرفته قابل مشاهده است. مردم از ساختار و روند نظام سیاسی آگاهی کامل دارند.

با این تفاسیر سراغ بررسی فرهنگ سیاسی در ایران می رویم. در ایران به دلیل فقدان احزاب سیاسی حساسیت های سیاسی آنگونه که در جوامع دموکرات وجود دارد، موجودیت خارجی ندارد. بنابراین نمی توان فرهنگ سیاسی ایران را مشارکتی خواند و تنها می توان با فرهنگ محدود یا تبعی تطبیق داد، در این فرهنگ افراد از وابستگی های سیاسی خارج می شوند و اقدام به تعمیم وفاداری به نهادهای حکومتی و تخصصی شده تر می کنند ولی همچنان به صورت یک نیروی سیاسی ضعیف ظاهر می شوند.

همچنین به علت عدم وجود احزاب و یا وجود احزاب صوری، جناح های سیاسی هم از کارکردهای واقعی و کارآمدی لازم برخوردار نیستند. در این زمان، کسب اطلاعات و رشد آگاهی از طریق رسانه های ملی و محلی، مساجد، مراجع، اشخاص مهم ملی و ... حاصل می شود. نتیجتاً مشارکت سیاسی مردم تحت تأثیر افراد و شخصیت ها، قومیت و مذهب قرار می گیرد و متناسب با آن عمل می کند.

چالش های انتخاباتی و سیاسی

• بومی گرایی

اصولاً شهروندان به این مسئله تمایل دارند که به کاندیدا هایی رای دهند که بومی منطقه آنهاست. در جوامع دموکراتیک انتخابات صحنه ای است برای احزاب جهت در دست گرفتن قدرت و انتخابات پیروزی یک حزب به شمار می رود نه شخص. اما در جوامعی که توسعه سیاسی کندتر است، یکی از شاخصه های کاندیدای مورد قبول، بومی بودن اوست که در این صورت سایر ویژگی ها مانند سابقه کاری و سیاسی، وابستگی حزبی و تخصص نادیده گرفته می شود.

• قومیت گرایی

در ایران معمولاً رأی دهنده به کسی رأی می دهد که به لحاظ ایدئولوژی و حزبی و به لحاظ قومی، زبانی و مذهبی به او نزدیک باشد. همچنین باید گفت عنصر نظام قبیله ای یا همان وابستگی قوم و طایفه خاص، عامل مهمی در پیروزی نامزدها و آمدن مردم به پای صندوق های رأی است که مشخصاً در مناطقی از کشور رواج دارد، از جمله این عناصر نظام قبیله ای و طایفه ای است که مشخصاً در مناطقی از کشور رواج دارد.

• کمبود اطلاعات و آگاهی سیاسی

در ایران به دلیل فقر اطلاعات فرد نه از حقوق خود در انتخابات آگاه است، نه از بازیگران سیاسی شناختی دارد و نه اهمیت انتخابات را درک می کند!

نهایتاً تلاشی می کنند تا در لحظات آخر اطلاعاتی کسب کنند و یا بدتر از آن، صرفاً بابت مهر خوردن شناسنامه در انتخابات شرکت می کنند.

این کمبود در بین روستا نشینان و شهرنشینان متفاوت است، در شهرها مشارکت آگاهانه تر و عاقلانه تر صورت می پذیرد، زیرا در شهر آگاهی

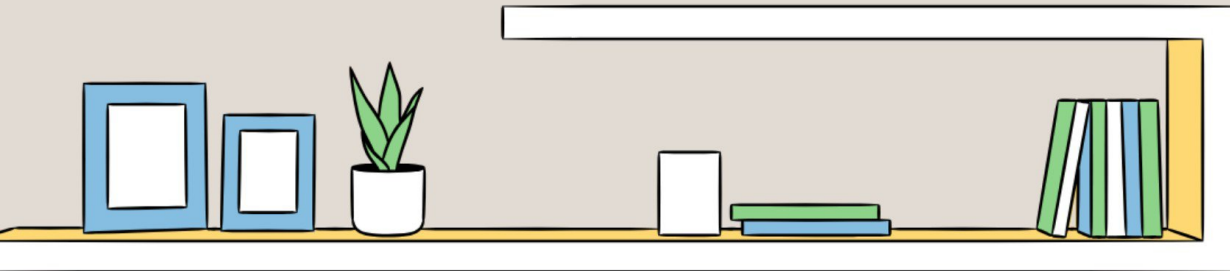

معرفی کتاب

هنر دفاع و استدلال شفاهی در دادگاه

نویسنده: بهمن کشاورز

ریحانه صالحی
دانشجوی کارشناسی حقوق

به یاد داشته باشیم که گاهی استدلال شفاهی چند دقیقه ای بسیار موثرتر از ده ها صفحه نگارش لایحه خواهد بود. مواقعی پیش می آید که دفاع و استدلال شفاهی منسجم و اثرگذار می تواند دعوی باخته ای را به برده تبدیل کند و بالعکس.

اگر بگویند اصل دفاع در دادگاه، دفاع شفاهی است، سخنی گزاف و بیهوده نگفته اند. بسیاری از شنیده ها خوانده ها و دیده ها نیز این اصل را تأیید میکنند.

این کتاب منحصرأ دفاع شفاهی را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده است. کتاب مذکور بر پایه نظام قضایی common law نوشته شده که با نظام قضایی پیشین و فعلی کشور ایران تفاوت اساسی دارد اما در حین مطالعه قسمت استدلال شفاهی متوجه میشوید که همانندی های بسیاری بین نظام قضایی ما و نظامی که کتاب بر مبنای آن نوشته شده وجود دارد.

استخوان بندی و تقسیمات مطالب عمدتاً از کتاب قاضی D.R گرفته شده اما محتوای آن مربوط به نظام قضایی و حقوقی ایران است. در نگارش این کتاب هدفی از اینکه فنون فصاحت، بلاغت و معانی و بیان را شرح بدهد ندارد، زیرا کتاب برای کسانی نوشته شده که بنا بر اصل، از این مهارت ها به اندازه کافی برخوردارند و هدف، نحوه به کارگیری این استعداد را در استدلال حقوقی، به معنای اخص آن، بیان و روشن کند.

بهمن کشاورز شروع این کتاب را در سال ۱۳۹۰ آغاز کرد و در اسفند ماه ۱۳۹۳ به انجام رسید.

دفاع و استدلال شفاهی در دادگاه

تألیف: بهمن کشاورز

(وکیل دادگستری)

معرفی فیلم وکیل لینکلن

زینب سخاوتی
دانشجوی کارشناسی حقوق

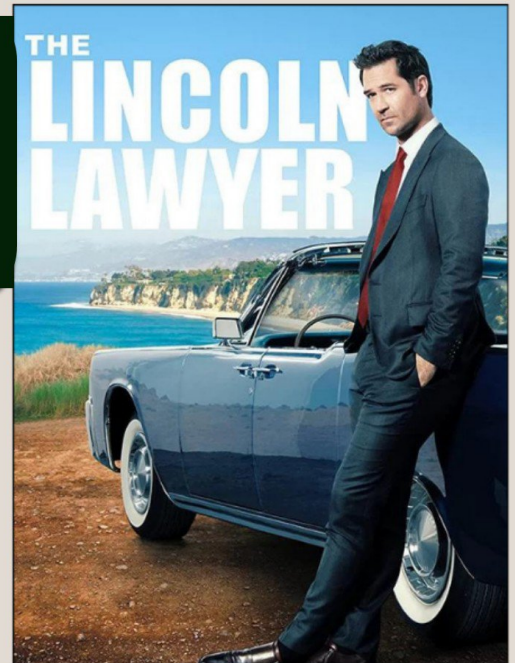
سال ساخت: ۲۰۱۱

امتیاز: ۷/۳

ژانر: درام - جنایی

کارگردان: برد فورمن

نویسنده: جان رومانو و مایکل کانلی

+ می‌دونی از چی می‌ترسم مگ؟

- از من!

+ از اینکه نتونم گناهکار رو از بی‌گناه تشخیص بدم.

اندک غباری بر کفه های ترازو، توازن آرمانی که برایش می‌جنگیم را برهم خواهد زد. عدالت، این شمشیر برّان نابینا، بر سر چه کسی فروخواهد نشست؟ تاکنون به این سوال نیندیشیده بودم که آخر این تیغ بدست چه کسی فرو خواهد آمد؛ دادستان، پلیس، قاضی و یا یک وکیل؟ آن چیزی که مرز میان دفاع بی قید و شرط از موکل و حقیقت را معین کند در کدامین کتاب و نزد کدام استاد و لابلای کدام تجربه خواهید جست وقتی که حقیقت در وهم‌انگیز ترین قیافه‌اش در اتاق کار به انتظار نشسته باشد.

این فیلم روایتگر قسمتی از زندگی یک وکیل مشهور است که چشم بر اخلاقیات و هدف غایی شغلش یعنی برپا ساختن عدالت بسته است و از موکلش دفاع می‌کند، هرکس که باشد. اما هرکس برای او، به چه معناست؟

در انتهای بررسی این اثر سینمایی، با یکی از بزرگترین و اساسی‌ترین مسائل در "حقوق" مواجه خواهیم شد؛ زمانی که موکل من در مقابل مصلحت اجتماعی قرار بگیرد، من به عنوان یک وکیل با مسیر شغلی‌ای که دفاع از "موکل" را ایجاب می‌کند چگونه عمل خواهم کرد؟

زینب سخاوتی
دانشجوی کارشناسی حقوق

بزرگترین کلاهبرداری در ایران فروش کاخ دادگستری توسط آرسن لوپن ایران!

مهدی بلیغ تنها با استفاده از ۲۰۰ جفت دمپایی پلاستیکی کاخ بزرگ دادگستری را فروخت...

بعد از این خرده کاری ها مهدی بلیغ تصمیم می گیرد کار بزرگتری انجام دهد تا بتواند از وضعیت فلاکت بار خود خارج شود، و در این راستا از جو سیاسی اجتماعی حاکم استفاده میکند، چرا که این اتفاق بعد از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ رخ داده است.

در آن زمان خارجی ها تمایل زیادی به ایران و سرمایه گذاری در آن داشتند و یکی از کار های مورد علاقه آنها ساخت هتل در ایران بود، چراکه آن دوران نقطه شروع صنعت توریستی ایران بود. بلیغ دفتری زیبا حوالی گیشا اجاره میکند بعد هم به چند رابط می سپارد اگر شخص خارجی ای قصد خرید هتل داشت به او معرفی کنند.

از قضا یکی از این رابط ها دو خارجی پیدا می کند (برخی گفتند عرب و برخی هم گفته اند آمریکایی) که میخواستند یک ساختمان بزرگ در تهران بخرند و تبدیل به هتل کنند.

قدم بعدی بلیغ پیدا کردن رابط در ساختمان دادگستری بود (دفتر وزیر دادگستری هم در آنجا بود). منشی وزیر حاضر شد در ازای گرفتن مبلغی بعد از پایان ساعت اداری کلید اتاق وزیر را به او بدهد، در همین حین ساختمان دادگستری را از بیرون به خارجی ها نشان داده و آنها خوششان می آید.

بلیغ ۲۰۰ جفت دمپایی پلاستیکی میخرد و قبل از آمدن خارجی ها جلوی در اتاق کارمندان میگذارد و بعد در دفتر وزیر می نشیند. رابط با دو خارجی می آیند و بلیغ میگوید «ساختمان قدیمی و زیباست و در حال حاضر هم هتل است و تمام اتاق هایش پر است و امکان بازدید از اتاق ها وجود ندارد، باور نمی کنید نگاه کنید پشت

مهدی بلیغ در سال ۱۲۹۷ در شهریار زاده شد. او هم مثل بسیاری از آدم ها دوست داشت آیندگان از وی یاد کنند. بله و ما هم در اینجا از او یاد می کنیم. اما نه به عنوان انسانی شریف یا شخصی تاثیر گذار. بلکه به عنوان عجیب ترین کلاهبردار تاریخ ایران یاد او زنده است!

مهدی بلیغ یک خلافکار خرده پا ولی بسیار باهوش بود، خیلی درس نخوانده بود اما مقداری در زبان عربی و انگلیسی تسلط داشت. جرائم کوچکی انجام می داد و بخاطر آنها در رفت و آمد حبس و آزادی بود.

او در یکی از دوره هایی که در زندان به سر میبرده تلویزیون زندان را به قیمت صد هزار تومان به یکی از همبنداناش میفروشد. آن زندانی تا روز آزادی اش نمی فهمد چه کلاهی به سرش رفته است. تا اینکه در روز آزادی در حالیکه تلویزیون را همراه خود برداشته بود تا ببرد ماموران مانع او شدند و گفتند که تلویزیون متعلق به زندان بوده و مال او نیست.

سختنیه ۲۵ فروردین ماه
۱۳۶۰ - شماره ۱۶۱۰۲

مهدی بلیغ و ۶ قاچاقچی دیگر تیر باران شدند

تاریخ	مقام و تاریخ	مقام و تاریخ	مقام و تاریخ
-------	--------------	--------------	--------------

قائم روح افزا

مهدی بلیغ با استفاده از
موسسه آمریکایی تحقیقات
گشای مغز که یکی از دست
شود و رنگ گشای مغز
و سود پزیرگی دارد به
از رنگ و طعم و خواص
گشای مغز و به رنگ
گشای مغز را دست از
پزیرگی و رنگ گشای

[illegible]

کوپن بنزین و توسیگلت مجدداً
توزیع میشود

علاء دین محمد بن علی
کاشانی و شیخ
میرزا حسن کاشانی
و فرزند میرزا

محمد بن علی از کاشانیان
خراسانی و دانشمند
میرزا حسن کاشانی
بن خراسانی در دوران

نظام مالیاتی در ایران باید دگرگون شود

بلیل علیہ کسی اخراج نمی شود

[illegible]

محمد اسلام خانی در جواب این مستند گفت: «من همان نفوذی را می‌بینم که آقایان روز به اظهارات خود می‌گویند و شاهد این امر می‌باشم. آن قول است که گفته شد که ما حتی به دست آقایان می‌توانیم این سلطان را بریزیم. به طبعی ما رنگی را که علیه سوسیالیست‌ها ابراج بکنیم. برای اقل اعدای ما همیشه هرگز نمی‌توانستیم باشد که بکشیم. ابراج‌ها (سوسیالیست) و با به برگردانندگان

میکروسیم سال آینده پیکار نهانگشته باشیم
روزنامه اطلاعات به همین مناسبت می‌نویسد:
فایده‌مندی پیکار روزافزون می‌گردد و به کشور می‌آید از
بهای خارجی است که به کشور می‌آید و به کشور می‌آید.
به نظر می‌آید که پیکار نهانگشته باشیم و به کشور می‌آید.
به نظر می‌آید که پیکار نهانگشته باشیم و به کشور می‌آید.
به نظر می‌آید که پیکار نهانگشته باشیم و به کشور می‌آید.

رئیس مجلس شورای اسلامی در پاسخ اظهار داشت: «ما در همین روزها که بودیم به مجلس می‌رفتیم. از آنجا که هر یک از افراد، عضو مجلس بودند، به نام عضویت خود برای آشنایان افراد خاص می‌رفتیم و هر یک از این افراد به نام خود می‌رفتند. اگر چه ما به آنها اعتماد می‌کنیم، چرا در همه این اوضاع و احوال برای خود می‌رویم. البته گزارش می‌آید که افرادی که ما داریم، در این بین جایگاه بسیار کمتری دارند و این کما در این افراد می‌تواند باشد».

پشتانان چلو قانون را بگیریم
روزنامه انقلاب اسلامی مشرق آفریقا
پس روزنامه جوان شما به عنوان رهبر قوم منتهی چه
می نماید؟
جواب اسلام رسیدنی در جواب این روزنامه گفت:
من چون به مشورت و صداقت قوم شما را اینان
نکریم و علیه خودشان را انجام نماند، ما باید

[illegible]

صداقت اتحاد قشمار انقلابي هموس است
خبرگزاری فارس: شورای نگهبان ۱۰ امضا غیرمستحق را

[illegible][illegible][illegible]

نظام مالیاتی و گمرکون میشود

دیندار های امروز امام
صبح امروز آیتالله ربانی شیرازی، مد
تکدام، مسجدالحقین طهری، امام جمعه آ
توری مدانی، شایسته امام در خارج از کشور
دستبرد و دکتر شری، به حضور امام است
ایمان دیندار و گنجگو کردند.

در جلسه امروز مجلس، بوسیله خبر
خامنه‌ای:

چگونگی توطئه های ضد
در کشور تشریح شد

همکاری اسلام سید طوسی
عاشقانی - در چشم امروز
مطبی شورای اسلامی سخن
خلق چشم از دستور - جریانی
را که برای تعظیم انقلاب
در جبهه مبارزه با

و از طرف دیگر
بومیان کشور را
آنها با سازماندهی
آزاد به بهار
کردن شغای را
نقد ایجاد برای
ما به کمک
تاکون به آرا
تاکون و آرا
تاکون و آرا

پایر تست که
نعل کش -
تولید میوه
مسگران کشور
مأم امام امت
تکلیف و فرو
تکلیف نکند
و مطبوعات
را تحریف کند
است تمام

تعمیف نشود،
جمهور باید خو
کند. با باید خو
کنم. اگر دولت
تلاش کند و از
رفع مشکلات کمک
را تصفیه کرده
باشد،

تمام اتاق‌ها دمپایی است!» تجار بخت‌برگشته از این قرار، -چون ساختمان خواهان زیادی هم مطابق فرمایش جناب بلیغ داشته- ودیعه‌ای به مبلغ ۵۰۰ هزار تومان دادند تا بلیغ ساختمان را برای آنها نگه دارد.

بعد از این داستان بلیغ به مصر رفت و تا آب از آسیاب بیوفتد در آنجا ماند، وقتی هم برگشت، آنقدر کار خود را تمیز انجام داده بود که خربداران دادگستری دست از یا درازتر به کشورشان برگشته بودند.

بعدا او به ۱۱ اتهام دیگر هم محاکمه شد ولی فقط قتل عمد او ثابت شد و به حبس ابد رفت. توانست در بحبوحه انقلاب آزاد شود ولی بعد از دوسال بخاطر حمل مواد مخدر دوباره دستگیر شد ولی اینبار بخاطر حمل مواد مخدر و همچنین جرم قتل ک ثابت شده بود اعدام شد.

اما نام او هنوز به عنوان کسی توانست یکی از بزرگترین ساختمان های دولتی را تنها با استفاده از ۲۰۰ جفت کفش بفروشد خوش می درخشد.

مهدی بلیغ بواسطه ی جرائم متعدد، آرسن لوپن ایران نام گرفته است.

دادیات

شماره سوم، بهمن ماه ۱۴۰۲

«علم به قانون» یک مسأله است و «عمل و اعتقاد به قانون» یک مسأله دیگر. هم علم به قانون لازم است، هم عمل و اعتقاد به قانون. گاهی ممکن است اشخاص علم داشته باشند، ولی از علمشان استفاده نامطلوب و نامشروع بکنند. چو دزدی با چراغ آید گزیده‌تر برد کالا. آن کسی که علم دارد، ولی عمل ندارد، اخلاق ندارد و اعتقادی به اجرای قانون ندارد، مسلماً نمی‌تواند هیچ خدمتی انجام دهد. چنین شخصی برای جامعه مضر است. پس شما که حقوق می‌خوانید. باید «اخلاق» هم داشته باشید. باید مقتید به ضوابط اخلاقی باشید. باید اعتقاد به قانون و اعتقاد به قواعد حقوقی داشته باشید.

دکتر سیدحسین صفایی